C/2024/4216

24.7.2024

P9_TA(2023)0427

Euroopa Parlamendi ettepanekud aluslepingute muutmiseks

Euroopa Parlamendi 22. novembri 2023. aasta resolutsioon Euroopa Parlamendi ettepanekute kohta aluslepingute muutmiseks (2022/2051(INL))

(C/2024/4216)

Euroopa Parlament,

— võttes arvesse Euroopa Liidu lepingu artiklit 48,

— võttes arvesse Ventotene manifesti ([1]),

— võttes arvesse 9. mai 1950. aasta Schumani deklaratsiooni ([2]),

— võttes arvesse oma 9. juuni 2022. aasta resolutsiooni konvendi kokkukutsumise kohta aluslepingute läbivaatamiseks ([3]),

— võttes arvesse kodukorra artikleid 46 ja 54 ning artikli 85 lõiget 1,

— võttes arvesse väliskomisjoni, eelarvekomisjoni, majandus- ja rahanduskomisjoni, põllumajanduse ja maaelu arengu komisjoni, kultuuri- ja hariduskomisjoni ning kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjoni arvamusi,

— võttes arvesse naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse komisjoni arvamust, mis on esitatud muudatusettepanekutena,

— võttes arvesse eelarvekontrollikomisjoni, tööhõive- ja sotsiaalkomisjoni, keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjoni ning tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjoni kirju,

— võttes arvesse põhiseaduskomisjoni raportit (A9-0337/2023),

A. arvestades, et aluslepingute praegune versioon jõustus 1. detsembril 2009 ning sellest ajast alates on Euroopa Liit seisnud silmitsi enneolematute probleemide ja arvukate kriisidega, eelkõige Venemaa Ukraina-vastase agressioonisõjaga;

B. arvestades, et aluslepingute muutmine on vajalik mitte eesmärgina iseenesest, vaid kõigi liidu kodanike huvides, sest muudatuste eesmärk on kujundada liit ümber viisil, mis suurendaks tema tegutsemisvõimet ning demokraatlikku legitiimsust ja vastutust;

C. arvestades, et aluslepingute muutmine peaks võimaldama liidul lahendada geopoliitilisi probleeme tulemuslikumalt;

D. arvestades, et liidu institutsiooniline raamistik ja eelkõige selle otsustusprotsess, eriti nõukogus, on 27 liikmesriigist koosneva liidu jaoks vaevu asjakohane; arvestades, et laienemisväljavaadete tõttu on aluslepingute reform vältimatu;

E. arvestades, et Euroopa tuleviku konverents lõpetas 9. mail 2022 oma töö ja esitas järeldused; arvestades, et need järeldused sisaldavad 49 ettepanekut ja 326 meedet, millest paljusid on võimalik rakendada ainult siis, kui aluslepingutesse tehakse muudatusi;

1. kordab oma nõudmist muuta Euroopa Liidu lepingut (ELi leping) ja Euroopa Liidu toimimise lepingut (ELi toimimise leping); kutsub nõukogu üles esitama Euroopa Ülemkogule viivitamata ja ilma aruteluta käesolevas resolutsioonis sisalduvad ettepanekud, mis on esitatud resolutsiooni lisas; kutsub Euroopa Ülemkogu üles kutsuma võimalikult kiiresti kokku konvendi vastavalt ELi lepingu artikli 48 lõigetes 2–5 sätestatud tavalisele läbivaatamismenetlusele;

([1]) Ventotene manifest (1941. aasta juuni).
([2]) Schumani deklaratsioon (Pariis, 9. mai 1950).
([3]) ELT C 493, 27.12.2022, lk 130.

2. märgib, et mitu Lääne-Balkani riiki on ühinemisläbirääkimiste eri etapis; väljendab heameelt selle üle, et 23. juunil 2022 anti Ukrainale ja Moldovale kandidaatriigi staatus;

Institutsioonilised reformid

3. rõhutab, kui oluline on reformida liidus otsuste tegemist, et kajastada täpsemalt kahekojalist süsteemi, suurendades Euroopa Parlamendi mõjuvõimu;

4. nõuab, et tugevdataks liidu tegutsemisvõimet, suurendades märkimisväärselt nende valdkondade arvu, kus meetmete üle otsustatakse kvalifitseeritud häälteenamusega ja seadusandliku tavamenetluse kaudu;

5. nõuab, et Euroopa Parlament saaks õiguse teha seadusandlikke algatusi, eelkõige õiguse kehtestada, muuta või tunnistada kehtetuks liidu õigusakte, ning et Euroopa Parlamendist saaks mitmeaastase finantsraamistiku vastuvõtmisel kaasseadusandja;

6. nõuab nõukogu ja parlamendi rolli ümberpööramist komisjoni presidendi ametisse nimetamisel ja kinnitamisel, et see kajastaks täpsemalt Euroopa Parlamendi valimiste tulemusi; teeb ettepaneku võimaldada komisjoni presidendil valida oma liikmed poliitiliste eelistuste alusel, tagades samal ajal geograafilise ja demograafilise tasakaalu; nõuab, et Euroopa Komisjon nimetataks ümber Euroopa Liidu täidesaatvaks institutsiooniks;

7. teeb ettepaneku määrata täidesaatva institutsiooni suuruseks kuni 15 liiget, kes valitakse liikmesriikide kodanike hulgast rangelt võrdse rotatsiooni süsteemi alusel, nagu kehtivates aluslepingutes on juba sätestatud, ja asesekretärid nimetatakse nende liikmesriikide kodanike hulgast, kelle riigi esindajat kolleegiumis ei ole;

8. teeb ettepaneku suurendada Euroopa Liidu Nõukogu läbipaistvust, nõudes, et nõukogu avaldaks need oma seisukohad, mis on osa tavapärasest õigusloomeprotsessist, ning nõukogu seisukohtade üle korraldataks avalik arutelu; teeb ettepaneku luua õiguslik alus, mis annaks kaasseadusandjatele volitused suurendada oma otsuste tegemise läbipaistvust ja usaldusväärsust;

9. nõuab, et konvent arutaks lisaks käesolevas resolutsioonis esitatud ja selle lisas kajastatud ettepanekutele teemade jaotust ELi lepingu ja ELi toimimise lepingu vahel, et tegeleda liidu õiguse muutmise keerukuse küsimusega; nõuab, et konvent uuriks, millistes poliitikavaldkondades võiksid liidu struktuurid suurendada liidu tulemuslikkust;

10. teeb ettepaneku, et Euroopa Parlamendi koosseis antaks parlamendi pädevusse tingimusel, et nõukogu annab nõusoleku;

11. teeb ettepaneku tugevdada sotsiaalpartnerite rolli sotsiaal-, tööhõive- ja majanduspoliitika valdkonna algatuste ettevalmistamisel;

12. nõuab, et tugevdataks vahendeid kodanike osalemiseks ELi otsustusprotsessis esindusdemokraatia raamistikus;

Pädevus

13. teeb ettepaneku kehtestada keskkonna ja elurikkuse ning kliimamuutuste üle peetavate läbirääkimiste valdkonnas liidu ainupädevus;

14. teeb ettepaneku kehtestada jagatud pädevus rahvatervise ning inimeste tervise kaitse ja parandamise küsimustes, eelkõige piiriüleste terviseohtude, kodanikukaitse, tööstuse ja hariduse valdkonnas, eriti kui tegemist on riikidevaheliste küsimustega, nagu kraadide, astmete, pädevuste ja kvalifikatsioonide vastastikune tunnustamine;

15. teeb ettepaneku arendada edasi liidu jagatud pädevust energeetika, välisasjade, välisjulgeoleku ja kaitse, vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala välispiiride poliitika ning piiriülese taristu valdkonnas;

Subsidiaarsus

16. teeb ettepaneku tugevdada subsidiaarsuse kontrolli Euroopa Liidu Kohtu poolt; nõuab, et põhjendatud arvamustes riikide parlamentide seadusandlike eelnõude kohta võetaks arvesse seadusandlike volitustega piirkondlike parlamentide arvamust; teeb ettepaneku pikendada nn kollase kaardi menetlemise tähtaega 12 nädalani;

17. teeb ettepaneku võtta seadusandlike volitustega riiklike või piirkondlike parlamentide seadusandlike ettepanekute jaoks kasutusele nn rohelise kaardi mehhanism, et muuta liidu õigus kohalikele vajadustele paremini vastavaks;

Õigusriik

18. teeb ettepaneku tugevdada ja reformida Euroopa Liidu lepingu artiklis 7 sätestatud menetlust seoses õigusriigi kaitsmisega, lõpetades ühehäälsuse, seades ajalise piirangu ja muutes rikkumiste vahekohtunikuks Euroopa Kohtu;

19. teeb ettepaneku anda Euroopa Liidu Kohtule institutsioonidevaheliste vaidluste kohtualluvus;

20. soovitab, et Euroopa Liidu Kohtus toimuks normide ennetav läbivaatamine (normide abstraktne läbivaatamine), mis on kavandatud parlamendis vähemuse õigusena; teeb ka ettepaneku volitada parlamenti pöörduma aluslepingute rikkumise juhtumitega Euroopa Liidu Kohtusse;

Välis-, julgeoleku- ja kaitsepoliitika

21. kordab oma nõudmist, et otsused sanktsioonide, laienemisprotsessi vaheetappide ja muude välispoliitiliste otsuste kohta tehtaks kvalifitseeritud häälteenamusega; rõhutab, et ettepanekutes nähakse ette erand sellest põhimõttest otsuste puhul, millega antakse luba täitevvolitusega sõjaliste missioonide või operatsioonide elluviimiseks;

22. nõuab kaitsekoostöö liidu loomist, mis hõlmab sõjalisi üksusi ja alalist kiirsiirmisvõimet, mis alluks liidu operatiivjuhtimisele; teeb ettepaneku, et liit rahastaks ühishankeid ja relvastuse arendamist spetsiaalse eelarve kaudu, mille suhtes kohaldatakse parlamentaarset kaasotsustamist ja kontrolli, ning teeb ettepaneku kohandada vastavalt Euroopa Kaitseagentuuri pädevusi; märgib, et need muudatused ei mõjutaks klausleid, mis puudutavad riikide traditsiooni jääda neutraalseks või Põhja-Atlandi Lepingu Organisatsiooni (NATO) liikmesust;

23. soovitab konvendil uurida, kuidas oleks võimalik takistada maksuparadiisidel moonutamast ühtsel turul konkurentsi;

Ühtne turg, majandus ja eelarve

24. nõuab meetmeid, mis tagaksid, et liikmesriigid investeerivad Euroopa majanduslike, sotsiaalsete, keskkonna- ja julgeolekualaste eesmärkide saavutamisse; teeb ettepaneku jätta ELi toimimise lepingu artikkel 122 välja ja asendada see ümbersõnastatud eriolukorra klausliga, millega nähakse ELi toimimise lepingu artiklis 222 ette täielik parlamentaarne kontroll;

25. nõuab, et kõik liikmesriigid ja liidu institutsioonid kohaldaksid siseturu nelja vabadust võrdselt;

Sotsiaalpoliitika ja tööturg

26. kordab oma nõudmist, et aluslepingutele lisataks sotsiaalse arengu protokoll;

Haridus

27. nõuab, et liit töötaks välja ühised eesmärgid ja standardid hariduse jaoks, mis edendab demokraatlikke väärtusi ja õigusriiki ning digi- ja majanduskirjaoskust; nõuab ka, et liit edendaks haridusasutuste süsteemide vahelist koostööd ja sidusust, tagades samal ajal kultuuritraditsioonid ja piirkondliku mitmekesisuse;

28. nõuab, et liit töötaks välja ühtsed kutseõppestandardid, et suurendada töötajate liikuvust; teeb ettepaneku, et liidu eesmärk oleks kaitsta ja edendada juurdepääsu tasuta ja universaalsele haridusele, institutsioonilisele ja individuaalsele akadeemilisele vabadusele ning inimõigustele, nagu on määratletud Euroopa Liidu põhiõiguste hartas;

Kaubandus ja investeeringud

29. soovitab lisada ühise kaubanduspoliitika kohaldamisalasse demokraatlike väärtuste, hea valitsemistava, inimõiguste ja kestlikkuse ning välisinvesteeringute, investeeringute kaitse ja majandusliku julgeoleku edendamine; teeb ettepaneku, et kaubandusläbirääkimisi alustaksid komisjoni soovitusel Euroopa Parlament ja nõukogu; teeb ettepaneku luua alaline välismaiste otseinvesteeringute taustauuringute mehhanism;

Diskrimineerimiskeeld

30. teeb ettepaneku laiendada diskrimineerimiskeeldu soole, sotsiaalsele päritolule, keelele, poliitilistele vaadetele ja rahvusvähemusse kuulumisele ning võtta diskrimineerimiskeeldu käsitlevate õigusaktide puhul kasutusele seadusandlik tavamenetlus; teeb ettepaneku asendada kõikides aluslepingutes mõiste „meeste ja naiste võrdõiguslikkus“ mõistega „sooline võrdõiguslikkus“; rõhutab, et liidu institutsioonid ning nende juht- ja nõuandvad organid peavad olema moodustatud mittediskrimineerival viisil ning kajastama soolist võrdõiguslikkust ja ühiskonna mitmekesisust;

31. nõuab lisakaitset rahvusvähemustele ning liidu piirkondlike ja vähemuskeelte lisamist aluslepingutesse;

Kliima ja keskkond

32. teeb ettepaneku lisada liidu eesmärkide hulka globaalse soojenemise vähendamine ja elurikkuse kaitse; teeb ettepaneku lisada liidu kestliku arengu eesmärkide hulka kliima ja elurikkuse kaitse; soovitab lisada aluslepingu kalandust käsitlevatesse sätetesse kestlikkuse; nõuab, et liit kaitseks kooskõlas terviseühtsuse põhimõttega loomulikke elu aluseid ja loomi ning võtaks arvesse planeedi taluvuspiiride ületamise ohtu; nõuab, et aluslepingutesse lisataks liidu rahvusvahelised kohustused jätkata pingutusi ülemaailmse temperatuuri tõusu piiramiseks;

Energiapoliitika

33. nõuab integreeritud Euroopa energialiidu loomist; soovitab, et liidu energiasüsteem peab olema taskukohane ja põhinema energiatõhususel ja taastuvatel energiaallikatel ning olema kooskõlas kliimamuutuste leevendamise rahvusvaheliste kokkulepetega;

Vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajanev ala

34. teeb ettepaneku, et Europolile antaks parlamentaarse kontrolli all täiendavad pädevused; teeb ettepaneku lisada sooline vägivald ja keskkonnakuriteod kuriteoliikide hulka, mis vastavad ELi toimimise lepingu artikli 83 lõike 1 kriteeriumidele (liidu kuriteod); nõuab, et Euroopa Prokuratuuri tegevust reguleeritaks seadusandliku tavamenetlusega;

Ränne

35. nõuab kolmandate riikide kodanikele ühtseid norme pikaajaliste viisade ja elamislubade kohta, et vältida kodakondsuse ja elamisloa müüki ja kuritarvitamist;

36. teeb ettepaneku liidu ühist sisserändepoliitikat tugevdada, võttes asjakohaseid ja vajalikke meetmeid, et tagada liidu välispiiride tõhus järelevalve, kindlustamine ja tulemuslik kontroll, ning et liidu rändepoliitikas võetaks arvesse liikmesriikide majanduslikku ja sotsiaalset stabiilsust, suutlikkust täita ühtse turu tööjõunõudlust ning rände tõhusat juhtimist, võttes arvesse kolmandate riikide kodanike õiglast kohtlemist;

Tervis

37. teeb ettepaneku, et liit kehtestaks tervishoiusüsteemide jaoks ühtsed näitajad; teeb ettepaneku, et liit võtaks meetmeid, et suurtest piiriülestest terviseohtudest teatataks varakult, neid jälgitaks ja kontrollitaks, eelkõige pandeemiate korral, takistamata liikmesriike säilitamast või vastu võtmast tugevdatud kaitsemeetmeid, kui need on hädavajalikud;

38. nõuab, et liit võtaks meetmeid nakkushaiguste ja mittenakkuslike haiguste, sealhulgas haruldaste haiguste ühtse diagnostika, teabe ja ravi kättesaadavuse jälgimiseks ja koordineerimiseks;

Teadus ja tehnoloogia

39. nõuab, et liit austaks ja edendaks akadeemilist vabadust ning teadusuuringute ja õpetamise vabadust;

40. teeb ettepaneku, et liit koostaks ühise kosmosestrateegia ja töötaks kosmosetegevuse ühise raamistiku loomise nimel;

Lõppsätted

41. kordab, et liidu sotsiaalpartnerite, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee, Regioonide Komitee, Euroopa Keskpanga, liidu kodanikuühiskonna ja kandidaatriikide esindajad tuleks kutsuda konvendile vaatlejatena;

42. nõuab, et konvent arutaks kõiki aluslepingute muutmise ettepanekuid, mis on lisatud käesolevale resolutsioonile;

43. võtab vastu käesolevale resolutsioonile lisatud aluslepingute muutmise ettepanekud ja esitab need vastavalt ELi lepingu artikli 48 lõikele 2 nõukogule;

44. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon ja aluslepingute muutmise ettepanekud nõukogule ja komisjonile ning liikmesriikide parlamentidele ja valitsustele.

RESOLUTSIOONI LISA

ALUSLEPINGUTE MUUTMISE ETTEPANEKUD

Muudatusettepanek 1

Euroopa Liidu leping

Preambul

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
TEMA MAJESTEET BELGLASTE KUNINGAS, TEMA MAJESTEET TAANI KUNINGANNA, SAKSAMAA LIITVABARIIGI PRESIDENT, KREEKA VABARIIGI PRESIDENT, TEMA MAJESTEET HISPAANIA KUNINGAS, PRANTSUSE VABARIIGI PRESIDENT, ***IIRIMAA*** PRESIDENT, ITAALIA VABARIIGI PRESIDENT, TEMA KUNINGLIK KÕRGUS LUKSEMBURGI SUURHERTSOG, TEMA MAJESTEET MADALMAADE ***KUNINGANNA***, PORTUGALI VABARIIGI PRESIDENT, ***TEMA MAJESTEET SUURBRITANNIA JA PÕHJA-IIRI ÜHENDKUNINGRIIGI KUNINGANNA***,	TEMA MAJESTEET BELGLASTE KUNINGAS, ***BULGAARIA VABARIIGI PRESIDENT, TŠEHHI VABARIIGI PRESIDENT,*** TEMA MAJESTEET TAANI KUNINGANNA, SAKSAMAA LIITVABARIIGI PRESIDENT, ***EESTI VABARIIGI PRESIDENT, IIRIMAA PRESIDENT,*** KREEKA VABARIIGI PRESIDENT, TEMA MAJESTEET HISPAANIA KUNINGAS, PRANTSUSE VABARIIGI PRESIDENT, ***HORVAATIA VABARIIGI*** PRESIDENT, ITAALIA VABARIIGI PRESIDENT, ***KÜPROSE VABARIIGI PRESIDENT, LÄTI VABARIIGI PRESIDENT, LEEDU VABARIIGI PRESIDENT,*** TEMA KUNINGLIK KÕRGUS LUKSEMBURGI SUURHERTSOG, ***UNGARI PRESIDENT, MALTA VABARIIGI PRESIDENT,*** TEMA MAJESTEET MADALMAADE ***KUNINGAS, AUSTRIA VABARIIGI LIIDUPRESIDENT, POOLA VABARIIGI PRESIDENT***, PORTUGALI VABARIIGI PRESIDENT, ***RUMEENIA PRESIDENT, SLOVEENIA VABARIIGI PRESIDENT, SLOVAKI VABARIIGI PRESIDENT, SOOME VABARIIGI PRESIDENT***, ***TEMA MAJESTEET ROOTSI KUNINGAS,***

Muudatusettepanek 2

Euroopa Liidu leping

Artikkel 2

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
Liit rajaneb sellistel väärtustel nagu inimväärikuse austamine, vabadus, demokraatia, võrdsus, õigusriik ja inimõiguste, kaasa arvatud vähemuste hulka kuuluvate isikute õiguste austamine. Need on liikmesriikide ühised väärtused ühiskonnas, kus valitsevad pluralism, mittediskrimineerimine, sallivus, õiglus, solidaarsus ning ***naiste ja meeste*** võrdõiguslikkus.	Liit rajaneb sellistel väärtustel nagu inimväärikuse austamine, vabadus, demokraatia, võrdsus, õigusriik ja inimõiguste, kaasa arvatud vähemuste hulka kuuluvate isikute õiguste austamine. Need on liikmesriikide ühised väärtused ühiskonnas, kus valitsevad pluralism, mittediskrimineerimine, sallivus, õiglus, solidaarsus ning ***sooline*** võrdõiguslikkus.

Muudatusettepanek 3

Euroopa Liidu leping

Artikkel 3 – lõige 2

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
2. Liit moodustab oma kodanikele vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva sisepiirideta ala, kus isikute vaba liikumine on tagatud koos välispiirikontrolli, varjupaiga ja sisserändega ning kuritegevuse ennetamise ja selle vastu võitlemisega seotud asjakohaste meetmete rakendamisega.	2. Liit moodustab oma kodanikele vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva sisepiirideta ala, kus isikute vaba liikumine on tagatud koos ***ühise välispiiripoliitika ning*** välispiirikontrolli, varjupaiga ja sisserändega ning kuritegevuse ennetamise ja selle vastu võitlemisega seotud asjakohaste meetmete rakendamisega.

Muudatusettepanek 4

Euroopa Liidu leping

Artikkel 3 – lõige 3 – lõik 1

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
Liit rajab siseturu. Liit taotleb Euroopa säästvat arengut, mis põhineb tasakaalustatud majanduskasvul, hindade stabiilsusel ja kõrge konkurentsivõimega sotsiaalsel turumajandusel, mille eesmärk on saavutada täielik tööhõive ja sotsiaalne progress, ***samuti*** kõrgetasemelisel keskkonnakaitsel ja keskkonna kvaliteedi parandamisel. Liit edendab teaduse ja tehnoloogia arengut.	Liit rajab siseturu. Liit taotleb Euroopa säästvat arengut, mis põhineb tasakaalustatud majanduskasvul, hindade stabiilsusel ja kõrge konkurentsivõimega sotsiaalsel turumajandusel, mille eesmärk on saavutada täielik tööhõive ja sotsiaalne progress, kõrgetasemelisel keskkonnakaitsel ja keskkonna kvaliteedi parandamisel ***ning kooskõlas rahvusvaheliste kokkulepetega globaalse soojenemise vähendamisel ja elurikkuse kaitsmisel***. Liit edendab teaduse ja tehnoloogia arengut.

Muudatusettepanek 5

Euroopa Liidu leping

Artikkel 3 – lõige 3 – lõik 2

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
Liit võitleb sotsiaalse tõrjutuse ja diskrimineerimise vastu ning edendab sotsiaalset õiglust ja kaitset, ***naiste ja meeste*** võrdõiguslikkust, põlvkondade solidaarsust ja lapse õiguste kaitset.	Liit võitleb sotsiaalse tõrjutuse ja diskrimineerimise vastu ning edendab sotsiaalset õiglust ja kaitset, ***soolist*** võrdõiguslikkust, põlvkondade solidaarsust ja lapse õiguste kaitset.

Muudatusettepanek 6

Euroopa Liidu leping

Artikkel 3 – lõige 3 – lõik 4

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
Liit austab oma rikkalikku kultuurilist ja keelelist mitmekesisust ning tagab Euroopa kultuuripärandi kaitse ja arendamise.	Liit austab ***ja edendab*** oma rikkalikku kultuurilist ja keelelist mitmekesisust ning tagab Euroopa kultuuripärandi kaitse ja arendamise.

Muudatusettepanek 7

Euroopa Liidu leping

Artikkel 3 – lõige 4

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
4. ***Liit rajab majandus- ja rahaliidu, mille*** rahaühik on euro.	4. ***Liidu*** rahaühik on euro.

Muudatusettepanek 8

Euroopa Liidu leping

Artikkel 3 – lõige 5 a (uus)

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
	5a. Liit kaitseb ja edendab tasuta koolihariduse saamise õigust ja võimalust, institutsioonilist ja individuaalset akadeemilist vabadust ning inimõigusi, nagu on määratletud Euroopa Liidu põhiõiguste hartas.

Muudatusettepanek 9

Euroopa Liidu leping

Artikkel 7 – lõige 1 – lõik 1

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
Nõukogu võib ühe kolmandiku liikmesriikide, Euroopa ***Parlamendi*** või Euroopa ***Komisjoni*** põhjendatud ettepaneku ***alusel*** ja pärast Euroopa Parlamendilt nõusoleku saamist ***oma liikmete neljaviiendikulise*** häälteenamusega ***järeldada ilmset ohtu***, et mõni liikmesriik ***rikub oluliselt*** artiklis 2 osutatud väärtusi. Enne ***sellise*** järelduse ***tegemist*** kuulab nõukogu kõnealuse liikmesriigi ära ja võib sama korra kohaselt otsustades anda talle soovitusi.	***Kuue kuu jooksul pärast ühelt kolmandikult liikmesriikidelt***, Euroopa ***Parlamendilt*** või Euroopa ***Komisjonilt*** põhjendatud ettepaneku ***saamist*** ja pärast Euroopa Parlamendilt nõusoleku saamist ***esitab nõukogu kvalifitseeritud*** häälteenamusega ***järelduse selle kohta, kas on ilmne oht***, et mõni liikmesriik artiklis 2 osutatud väärtusi ***oluliselt rikub***. Enne järelduse ***esitamist*** kuulab nõukogu kõnealuse liikmesriigi ära ja võib sama korra kohaselt otsustades

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
	anda talle soovitusi.

Muudatusettepanek 10

Euroopa Liidu leping

Artikkel 7 – lõige 2

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
2. ***Euroopa Ülemkogu võib ühe kolmandiku liikmesriikide*** või Euroopa ***Komisjoni*** ettepaneku ***põhjal ning pärast Euroopa Parlamendilt nõusoleku saamist ühehäälselt teha järelduse***, et mõni liikmesriik rikub oluliselt ja jätkuvalt artiklis 2 osutatud väärtusi***, olles enne seda kutsunud asjaomast liikmesriiki üles esitama oma seisukohta***.	2. ***Kuue kuu jooksul pärast ühelt kolmandikult liikmesriikidelt, oma liikmete häälteenamuse alusel tegutsevalt Euroopa Parlamendilt*** või Euroopa ***Komisjonilt*** ettepaneku ***saamist võib nõukogu esitada kvalifitseeritud häälteenamusega Euroopa Kohtule avalduse selle kohta***, et mõni liikmesriik rikub oluliselt ja jätkuvalt artiklis 2 osutatud väärtusi.

Muudatusettepanek 11

Euroopa Liidu leping

Artikkel 7 – lõige 2 – lõik 1 a (uus)

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
	Euroopa Kohus teeb avalduse kohta otsuse pärast seda, kui ta on palunud asjaomasel liikmesriigil esitada oma märkused.

Muudatusettepanek 12

Euroopa Liidu leping

Artikkel 7 – lõige 3 – lõik 1

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
Kui rikkumine on lõike 2 ***alusel kindlaks tehtud, võib*** nõukogu kvalifitseeritud häälteenamusega ***teha otsuse peatada teatavad õigused***, mis tulenevad ***aluslepingute kohaldamisest*** kõnealuse liikmesriigi suhtes, sealhulgas ***peatada*** selle liikmesriigi valitsuse	***Kuue kuu jooksul pärast*** lõike 2 ***kohase järelduse esitamist otsustab*** nõukogu kvalifitseeritud häälteenamusega***, kas võetakse asjakohased meetmed. Need võivad hõlmata liidu eelarvest kulukohustuste eraldamise ja maksete tegemise peatamist või teatavate***

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
esindaja ***hääleõiguse*** nõukogus. Seda tehes võtab nõukogu arvesse sellise peatamise võimalikke tagajärgi füüsiliste ja juriidiliste isikute õigustele ja kohustustele.	***selliste õiguste peatamist***, mis tulenevad kõnealuse liikmesriigi suhtes ***aluslepingute kohaldamisest***, sealhulgas selle liikmesriigi valitsuse esindaja ***õigus*** nõukogus ***hääletada ning selle liikmesriigi õigus tegutseda nõukogu eesistujariigina***. Seda tehes võtab nõukogu arvesse sellise peatamise võimalikke tagajärgi füüsiliste ja juriidiliste isikute õigustele ja kohustustele.

Muudatusettepanek 13

Euroopa Liidu leping

Artikkel 10 – lõige 3

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
3. Igal kodanikul on õigus osaleda liidu demokraatias. ***Otsused tehakse nii avalikult ja nii kodanikulähedaselt kui*** võimalik.	3. Igal kodanikul on õigus osaleda liidu demokraatias. ***Liit tagab, et on olemas vahendid, mille abil on kodanikel võimalik seda õigust kasutada.***

Muudatusettepanek 14

Euroopa Liidu leping

Artikkel 10 – lõige 3 a (uus)

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
	3a. Otsused tehakse nii avalikult ja nii kodanikulähedaselt kui võimalik.

Muudatusettepanek 15

Euroopa Liidu leping

Artikkel 10 – lõige 4

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
4. Euroopa tasandi erakonnad aitavad kaasa euroopaliku poliitilise teadvuse kujundamisele ja liidu kodanike tahte väljendamisele.	4. Euroopa tasandi erakonnad aitavad kaasa euroopaliku poliitilise teadvuse kujundamisele ja liidu kodanike tahte väljendamisele. ***Euroopa tasandi erakonnad võivad sellekohast tegevust edendada, toetada ja rahastada.***

Muudatusettepanek 16

Euroopa Liidu leping

Artikkel 10 – lõige 4 a (uus)

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
	4a. Kõigi sotsiaal-, tööhõive- ja majanduspoliitika valdkonna algatuste ettevalmistamisel konsulteeritakse sotsiaalpartneritega.

Muudatusettepanek 17

Euroopa Liidu leping

Artikkel 11 – lõige 4 – lõik 1

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
Vähemalt miljon kodanikku märkimisväärsest arvust liikmesriikidest võivad kutsuda Euroopa Komisjoni üles esitama talle antud volituste piires asjakohase ettepaneku küsimustes, mille suhtes kodanike arvates on vaja ***aluslepingute rakendamiseks*** vastu võtta liidu õigusakt.	Vähemalt miljon kodanikku märkimisväärsest arvust liikmesriikidest võivad kutsuda Euroopa Komisjoni üles esitama talle antud volituste piires asjakohase ettepaneku küsimustes, mille suhtes kodanike arvates on vaja vastu võtta liidu õigusakt.

Muudatusettepanek 18

Euroopa Liidu leping

Artikkel 11 – lõige 4 – lõik 1 a (uus)

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
	Nii komisjon kui ka Euroopa Parlament võivad esitada õigusakti ettepaneku, mis põhineb õiguspärasel kodanikualgatusel.

Muudatusettepanek 19

Euroopa Liidu leping

Artikkel 11 – lõige 4 a (uus)

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
	4a. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad seadusandliku tavamenetluse kohaselt võtta vastu sätteid, millega tagatakse otsuste tegemine ning artiklites 10 ja 11 sätestatud põhimõtete järgimine.

Muudatusettepanek 20

Euroopa Liidu leping

Artikkel 13 – lõige 4 a (uus)

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
	4a. Liidu institutsioonid ning nende juht- ja nõuandvad organid peavad olema moodustatud mittediskrimineerival viisil ning kajastama soolist võrdõiguslikkust ja ühiskonna mitmekesisust.

Muudatusettepanek 21

Euroopa Liidu leping

Artikkel 14 – lõige 2 – lõik 1

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
Euroopa Parlament koosneb liidu kodanike esindajatest. Nende arv ei ole suurem kui seitsesada viiskümmend, millele lisandub president. ***Kodanike esindatus on kahanevalt proportsionaalne, alammääraks on kuus liiget liikmesriigi kohta. Ükski liikmesriik ei saa üle üheksakümne kuue koha.***	Euroopa Parlament koosneb liidu kodanike esindajatest. Nende arv ei ole suurem kui seitsesada viiskümmend, millele lisandub president.

Muudatusettepanek 22

Euroopa Liidu leping

Artikkel 14 – lõige 2 a (uus)

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
	2a. Kodanike esindatus on kahanevalt proportsionaalne, alammääraks on kuus liiget liikmesriigi kohta. Ükski liikmesriik ei saa üle üheksakümne kuue koha.

Muudatusettepanek 23

Euroopa Liidu leping

Artikkel 14 – lõige 2 b (uus)

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
	2b. Euroopa Parlament määrab oma koosseisu kindlaks oma liikmete häälteenamusega, järgides lõigetes 2 ja 2a osutatud põhimõtteid ja tingimusel, et nõukogu annab tugevdatud kvalifitseeritud häälteenamusega nõusoleku.

Muudatusettepanek 24

Euroopa Liidu leping

Artikkel 15 – lõige 2

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
2. Euroopa Ülemkogu koosneb liikmesriikide riigipeadest või valitsusjuhtidest koos ***ülemkogu eesistuja ja komisjoni*** presidendiga. Ülemkogu töös osaleb liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika ***kõrge esindaja***.	2. Euroopa Ülemkogu koosneb liikmesriikide riigipeadest või valitsusjuhtidest koos ***Euroopa Liidu*** presidendiga. Ülemkogu töös osaleb liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika ***sekretär***. *(Käesolevat muudatust kohaldatakse kogu teksti ulatuses. Muudatuse vastuvõtmise korral viiakse see sisse kogu tekstis.)*

Muudatusettepanek 25

Euroopa Liidu leping

Artikkel 15 – lõige 3

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
3. Euroopa Ülemkogu tuleb kokku kaks korda poole aasta jooksul oma eesistuja kutsel. Kui päevakord seda nõuab, võivad Euroopa Ülemkogu liikmed otsustada kasutada igaüks ministri abi ning ***komisjoni*** president komisjoni liikme abi. Kui olukord seda nõuab, kutsub eesistuja kokku Euroopa Ülemkogu erakorralise kohtumise.	3. Euroopa Ülemkogu tuleb kokku kaks korda poole aasta jooksul oma eesistuja kutsel. Kui päevakord seda nõuab, võivad Euroopa Ülemkogu liikmed otsustada kasutada igaüks ministri abi ning ***Euroopa Liidu*** president komisjoni liikme abi. Kui olukord seda nõuab, kutsub eesistuja kokku Euroopa Ülemkogu erakorralise kohtumise.

Muudatusettepanek 26

Euroopa Liidu leping

Artikkel 15 – lõige 5

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
5. Euroopa Ülemkogu valib oma eesistuja kvalifitseeritud häälteenamusega ***kahe ja poole aasta pikkuseks ametiajaks; teda võib ühe korra tagasi valida. Takistuse või tõsise üleastumise korral võib Euroopa Ülemkogu tema mandaadi sama korra kohaselt lõpetada***.	5. Euroopa Ülemkogu valib oma eesistuja kvalifitseeritud häälteenamusega.

Muudatusettepanek 27

Euroopa Liidu leping

Artikkel 15 – lõige 6

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
6. Euroopa Ülemkogu eesistuja:	***välja jäetud***
a) juhatab ja suunab ülemkogu tööd,	
b) tagab koostöös komisjoni presidendiga ja üldasjade nõukogu töö alusel ülemkogu töö ettevalmistamise ja järjepidevuse,	
c) püüab kaasa aidata ühtekuuluvuse ja konsensuse saavutamisele Euroopa Ülemkogus,	
d) esitab pärast iga Euroopa Ülemkogu kohtumist Euroopa Parlamendile aruande.	
Euroopa Ülemkogu eesistuja tagab oma tasandil ja oma ametikohal liidu esindamise välissuhete ühist välis- ja julgeolekupoliitikat puudutavates küsimustes, ilma et see piiraks liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja volitusi.	
Euroopa Ülemkogu eesistuja ei või olla riigiametis.	

Muudatusettepanek 28

Euroopa Liidu leping

Artikkel 16 – lõige 2

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
2. Nõukogu koosneb kõigi liikmesriikide esindajatest ***ministri tasandil***, kellel on asjaomase liikmesriigi hääleõigus ja volitus võtta valitsust siduvad kohustusi.	2. Nõukogu koosneb kõigi liikmesriikide esindajatest, kellel on asjaomase liikmesriigi hääleõigus ja volitus võtta valitsust siduvad kohustusi.

Muudatusettepanek 29

Euroopa Liidu leping

Artikkel 16 – lõige 3

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
3. ***Kui aluslepingud ei näe ette teisiti***, ***teeb nõukogu oma otsused*** kvalifitseeritud ***häälteenamusega***.	3. ***Nõukogu teeb oma otsused kvalifitseeritud häälteenamusega, välja arvatud juhul***, ***kui aluslepingutes on ette nähtud lihthäälteenamus või tugevdatud*** kvalifitseeritud ***häälteenamus***.

Muudatusettepanek 30

Euroopa Liidu leping

Artikkel 16 – lõige 5

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
5. Üleminekusätted kvalifitseeritud häälteenamuse kohta, mida kohaldatakse kuni 31. oktoobrini 2014, ja sätted, mida kohaldatakse 1. novembrist 2014 kuni 31. märtsini 2017, määratakse kindlaks üleminekusätete protokollis.	***välja jäetud***

Muudatusettepanek 31

Euroopa Liidu leping

Artikkel 16 – lõige 6 – lõik 1

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
Nõukogu koguneb eri koosseisudes, mille loetelu võetakse vastu Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 236 kohaselt.	***välja jäetud***

Muudatusettepanek 32

Euroopa Liidu leping

Artikkel 16 – lõige 6 – lõik 2

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
Üldasjade nõukogu tagab nõukogu eri koosseisude töö järjepidevuse. Üldasjade nõukogu valmistab ette Euroopa Ülemkogu kohtumised ja tagab ülemkogul kokkulepitud meetmete elluviimise järelevalve koostöös Euroopa Ülemkogu eesistuja ning komisjoniga.	***välja jäetud***

Muudatusettepanek 33

Euroopa Liidu leping

Artikkel 16 – lõige 6 – lõik 3

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
Välisasjade nõukogu töötab välja Euroopa Ülemkogu kindlaks määratud strateegiliste suuniste põhjal liidu välistegevuse ning tagab liidu tegevuse järjepidevuse.	***välja jäetud***

Muudatusettepanek 34

Euroopa Liidu leping

Artikkel 16 – lõige 7

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
7. Liikmesriikide valitsuste alaliste esindajate komitee vastutab nõukogu töö ettevalmistamise eest.	***välja jäetud***

Muudatusettepanek 35

Euroopa Liidu leping

Artikkel 16 – lõige 8

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
8. Seadusandlike aktide eelnõude arutamisel ja hääletamisel on nõukogu istungid avalikud. ***Sel eesmärgil jagatakse iga nõukogu istung kaheks osaks, kus käsitletakse vastavalt liidu seadusandlikke akte ja muud kui seadusandlikku tegevust.***	8. Seadusandlike aktide eelnõude arutamisel ja hääletamisel on nõukogu istungid avalikud.

Muudatusettepanek 36

Euroopa Liidu leping

Artikkel 17 – lõige 1

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
1. ***Komisjon*** edendab liidu üldisi huve ja teeb sel eesmärgil asjakohaseid algatusi. ***Komisjon*** tagab aluslepingute ja institutsioonide poolt aluslepingute alusel võetud meetmete rakendamise. ***Komisjon*** teostab järelevalvet liidu õiguse kohaldamise üle Euroopa Liidu Kohtu kontrolli all. ***Komisjon*** täidab eelarvet ja haldab programme. ***Komisjon*** teostab vastavalt aluslepingutes sätestatud tingimustele koordineerivaid, täitev- ja juhtimisfunktsioone. ***Komisjon*** tagab liidu esindamise välissuhetes, välja arvatud ühine välis- ja julgeolekupoliitika ning muud aluslepingutes ettenähtud juhud. ***Komisjon*** algatab liidu ühe- ja mitmeaastaste programmide koostamise, pidades silmas institutsioonidevaheliste kokkulepete saavutamist.	1. ***Täidesaatev institutsioon*** edendab liidu üldisi huve ja teeb sel eesmärgil asjakohaseid algatusi. ***Täidesaatev institutsioon*** tagab aluslepingute ja institutsioonide poolt aluslepingute alusel võetud meetmete rakendamise. ***Täidesaatev institutsioon*** teostab järelevalvet liidu õiguse kohaldamise üle Euroopa Liidu Kohtu kontrolli all. ***Täidesaatev institutsioon*** täidab eelarvet ja haldab programme. ***Täidesaatev institutsioon*** teostab vastavalt aluslepingutes sätestatud tingimustele koordineerivaid, täitev- ja juhtimisfunktsioone. ***Täidesaatev institutsioon*** tagab liidu esindamise välissuhetes, välja arvatud ühine välis- ja julgeolekupoliitika ning muud aluslepingutes ettenähtud juhud. ***Täidesaatev institutsioon*** algatab liidu ühe- ja mitmeaastaste programmide koostamise, pidades silmas institutsioonidevaheliste kokkulepete saavutamist. *(Käesolevat muudatust kohaldatakse kogu teksti ulatuses. Muudatuse vastuvõtmise korral viiakse see sisse kogu tekstis.)*

Muudatusettepanek 37

Euroopa Liidu leping

Artikkel 17 – lõige 2

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
2. Liidu seadusandlikke akte võib vastu võtta ainult ***komisjoni*** ettepaneku põhjal, kui aluslepingud ei näe ette teisiti. Muud õigusaktid võetakse ***komisjoni*** ettepaneku põhjal vastu siis, kui see on ette nähtud aluslepingutes.	2. Liidu seadusandlikke akte võib vastu võtta ***täidesaatva institutsiooni*** ettepaneku põhjal, kui aluslepingud ei näe ette teisiti. Muud õigusaktid võetakse ***täidesaatva institutsiooni*** ettepaneku põhjal vastu siis, kui see on ette nähtud aluslepingutes.

Muudatusettepanek 38

Euroopa Liidu leping

Artikkel 17 – lõige 3

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
3. ***Komisjoni*** ametiaeg on viis aastat.	3. ***Täidesaatva institutsiooni*** ametiaeg on viis aastat.

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
Komisjoni liikmed valitakse nende üldise asjatundlikkuse ning Euroopa asjadesse pühendumuse alusel isikute hulgast, kelle sõltumatus on väljaspool kahtlust.	***Täidesaatva institutsiooni*** liikmed valitakse nende üldise asjatundlikkuse ning Euroopa asjadesse pühendumuse alusel isikute hulgast, kelle sõltumatus on väljaspool kahtlust.
Komisjon on oma kohustuste täitmisel täiesti sõltumatu. Ilma et see piiraks artikli 18 lõike 2 kohaldamist, ei taotle ega saa ***komisjoni*** liikmed juhiseid üheltki valitsuselt, institutsioonilt, organilt ***või*** asutuselt. Nad hoiduvad kõigest, mis on kokkusobimatu nende kohustustega või nende ülesannete täitmisega.	***Täidesaatev institutsioon*** on oma kohustuste täitmisel täiesti sõltumatu. Ilma et see piiraks artikli 18 lõike 2 kohaldamist, ei taotle ega saa ***täidesaatva institutsiooni*** liikmed juhiseid üheltki valitsuselt, institutsioonilt, organilt ***ega*** asutuselt. Nad hoiduvad kõigest, mis on kokkusobimatu nende kohustustega või nende ülesannete täitmisega.

Muudatusettepanek 39

Euroopa Liidu leping

Artikkel 17 – lõige 4

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
4. Komisjoni, mis on nimetatud ametisse Lissaboni lepingu jõustumiskuupäeva ja 31. oktoobri 2014 vahel, kuulub üks kodanik igast liikmesriigist, kaasa arvatud komisjoni president ja liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja, kes on üks komisjoni asepresidentidest.	***välja jäetud***

Muudatusettepanek 40

Euroopa Liidu leping

Artikkel 17 – lõige 6

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
6. ***Komisjoni*** president:	6. ***Täidesaatva institutsiooni*** president:
a) määratleb suunised, mille kohaselt ***komisjon*** töötab;	a) määratleb suunised, mille kohaselt ***täidesaatev institutsioon*** töötab;
b) otsustab ***komisjoni*** sisemise korralduse üle, tagades komisjoni järjepideva ja tõhusa töö ning toimimise kollegiaalse koguna;	b) otsustab ***täidesaatva institutsiooni*** sisemise korralduse üle, tagades komisjoni järjepideva ja tõhusa töö ning toimimise kollegiaalse koguna;

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
c) nimetab ***komisjoni*** liikmete hulgast ametisse asepresidendid, välja arvatud liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika ***kõrge esindaja***.	c) nimetab ***täidesaatva institutsiooni*** liikmete hulgast ametisse asepresidendid, välja arvatud liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika ***sekretär ning liidu majanduse juhtimise sekretär***.
Komisjoni liige astub tagasi, kui president seda nõuab. Liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika ***kõrge esindaja astub tagasi*** artikli 18 lõikes 1 sätestatud korras, kui president seda nõuab.	***Täidesaatva institutsiooni*** liige astub tagasi, kui president seda nõuab. Liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika ***sekretär ning liidu majanduse juhtumise sekretär astuvad*** artikli 18 lõikes 1 sätestatud korras ***tagasi***, kui president seda nõuab.

Muudatusettepanek 41

Euroopa Liidu leping

Artikkel 17 – lõige 7

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
7. Võttes arvesse Euroopa Parlamendi valimisi ***ja pärast asjakohaste konsultatsioonide pidamist*** esitab ***kvalifitseeritud häälteenamusega otsustav Euroopa Ülemkogu*** Euroopa ***Parlamendile*** oma kandidaadi ***komisjoni*** presidendi ametikohale. ***Selle kandidaadi valib Euroopa Parlament oma liikmete enamusega.*** Kui ***kandidaat ei saa*** nõutavat häälteenamust, esitab ***kvalifitseeritud häälteenamusega otsustav Euroopa Ülemkogu*** ühe kuu jooksul uue kandidaadi***, kelle*** Euroopa ***Parlament valib sama korra kohaselt***.	***7. Pärast*** Euroopa Parlamendi valimisi esitab ***Euroopa Parlament oma liikmete häälteenamusega*** Euroopa ***Ülemkogule*** oma kandidaadi ***Euroopa Liidu*** presidendi ametikohale. ***Euroopa Ülemkogu annab*** oma ***nõusoleku kvalifitseeritud häälteenamusega***. Kui ***esitatud kandidaat*** nõutavat häälteenamust ***ei saa***, esitab ***Euroopa Parlament oma liikmete häälteenamusega*** ühe kuu jooksul uue kandidaadi. Euroopa ***Ülemkogu annab oma nõusoleku lihthäälteenamusega***.
Ühisel kokkuleppel *valitud presidendiga* ***võtab nõukogu vastu teiste isikute*** nimekirja***, keda ta paneb ette määrata komisjoni*** *liikmeteks. Need liikmed* valitakse ***välja liikmesriikide esitatud soovituste põhjal lõike*** 3 ***teises lõigus*** ja ***lõike*** 5 ***teises lõigus*** *ettenähtud kriteeriumide alusel.*	*Ametisseastuv president* ***esitab täidesaatva institutsiooni liikmete kandidaatide*** nimekirja. *Nad* valitakse ***kooskõlas lõigetes*** 3 ja 5 *sätestatud kriteeriumidega.*
Komisjoni president, liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika ***kõrge esindaja*** ning teised ***komisjoni*** liikmed kiidetakse Euroopa Parlamendis heaks ühtse nimekirjana. Asjaomase heakskiidu alusel nimetakse ***komisjon*** ametisse Euroopa Ülemkogu ***kvalifitseeritud häälteenamusega.***	President, liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika ***sekretär*** ning teised ***täidesaatva institutsiooni*** liikmed kiidetakse Euroopa Parlamendis heaks ühtse nimekirjana. Asjaomase heakskiidu alusel nimetakse ***täidesaatev institutsioon*** Euroopa Ülemkogu ***lihthäälteenamusega ametisse.***

Muudatusettepanek 42

Euroopa Liidu leping

Artikkel 17 – lõige 8

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
8. ***Komisjon vastutab täies koosseisus Euroopa Parlamendi ees. Vastavalt*** Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklis 234 sätestatud ***korrale*** võib Euroopa ***Parlament avaldada komisjonile umbusaldust. Kui umbusaldusavaldus hääletusel vastu võetakse,*** astuvad ***komisjoni*** liikmed täies koosseisus oma ametikohalt tagasi ***ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja lõpetab nende ülesannete täitmise, mis tal on komisjonis***.	8. ***Täidesaatev institutsioon annab oma tegevusest aru Euroopa Parlamendile. Kooskõlas*** Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklis 234 sätestatud ***korraga*** võib Euroopa ***Parlamendis hääletusele panna kas kogu täidesaatva institutsiooni kollektiivse või täidesaatva institutsiooni üksikute liikmete umbusaldamise avalduse. Kollektiivse umbusalduse avaldamise korral*** astuvad ***täidesaatva institutsiooni*** liikmed täies koosseisus oma ametikohalt tagasi***. Kui umbusaldust avaldatakse üksikule liikmele, kaalub täidesaatva institutsiooni president, kas nõuda asjaomaselt täidesaatva institutsiooni liikmelt tagasiastumist. Kui president otsustab liikmelt tagasiastumist mitte nõuda, tuleb täidesaatev institutsioon vastavalt lõike 7 lõikes 3 sätestatud menetlusele ühtse nimekirjana uuesti kinnitada***.

Muudatusettepanek 43

Euroopa Liidu leping

Artikkel 19 – lõige 3 a (uus)

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
	3a. Euroopa Liidu Kohus jälgib subsidiaarsuse põhimõtte järgimist ja võib teha eelotsuseid selle kohta, kas liit on tegutsenud ultra vires, ning käsitleda Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 263 alusel subsidiaarsuse põhimõtte rikkumise tõttu esitatud hagisid.

Muudatusettepanek 44

Euroopa Liidu leping

Artikkel 21 – lõige 2 – punkt a

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
a) kaitsta oma väärtusi, põhihuve, julgeolekut, sõltumatust ning terviklikkust;	a) kaitsta oma väärtusi, põhihuve, julgeolekut, ***strateegilist autonoomiat,*** sõltumatust ning terviklikkust;

Muudatusettepanek 45

Euroopa Liidu leping

Artikkel 24 – lõige 1 – lõik 2

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
Ühise välis- ja julgeolekupoliitika suhtes kohaldatakse erimenetlusi ja ***-eeskirju***. ***Kui aluslepingud ei näe ette teisiti, määravad*** ühise välis- ja julgeolekupoliitika kindlaks ja ***rakendavad*** seda Euroopa Ülemkogu ja nõukogu, kes teevad ***otsuse ühehäälselt. Seadusandlike aktide vastuvõtmine on välistatud.*** Ühist välis- ja julgeolekupoliitikat teostavad liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika ***kõrge esindaja*** ja liikmesriigid vastavalt aluslepingutele. Euroopa Parlamendi ja komisjoni eriroll selles valdkonnas määratakse kindlaks aluslepingutes. Euroopa Liidu Kohus ***ei ole*** pädev tegema otsuseid nimetatud sätetega seotud küsimustes***, erandina on ta pädev kontrollima käesoleva lepingu artikli 40 järgimist ja kontrollima teatud otsuste õiguspärasust vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 275 teises lõigus sätestatule***.	Ühise välis- ja julgeolekupoliitika suhtes kohaldatakse erimenetlusi ja ***-norme***. Ühise välis- ja julgeolekupoliitika ***määravad*** kindlaks ja seda ***rakendavad*** Euroopa Ülemkogu ja nõukogu, kes teevad ***otsuseid pärast Euroopa Parlamendilt nõusoleku saamist kvalifitseeritud häälteenamusega***. Ühist välis- ja julgeolekupoliitikat teostavad liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika ***sekretär*** ja liikmesriigid vastavalt aluslepingutele. Euroopa Parlamendi ja komisjoni eriroll selles valdkonnas määratakse kindlaks aluslepingutes. Euroopa Liidu Kohus ***on*** pädev tegema otsuseid nimetatud sätetega seotud küsimustes.

Muudatusettepanek 46

Euroopa Liidu leping

Artikkel 29

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
Nõukogu võtab vastu otsuseid, milles määratletakse liidu lähenemisviis konkreetsele geograafilist või temaatilist laadi küsimusele. Liikmesriigid tagavad, et nende riigi poliitika vastab liidu seisukohtadele.	Nõukogu võtab vastu otsuseid, milles määratletakse liidu lähenemisviis konkreetsele geograafilist või temaatilist laadi küsimusele. ***Kui otsusega nähakse ette ühe või enama kolmanda riigiga sõlmitud majandus- ja finantssuhete osaline või täielik katkestamine või vähendamine, teeb nõukogu oma otsused kvalifitseeritud häälteenamusega.*** Liikmesriigid tagavad, et nende riigi poliitika vastab liidu seisukohtadele.

Muudatusettepanek 47

Euroopa Liidu leping

Artikkel 31 – lõige 1

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
1. Käesoleva peatüki alusel vastu võetavad otsused teevad Euroopa Ülemkogu ja nõukogu ***ühehäälselt, kui käesolevas peatükis ei ole sätestatud teisiti***. Seadusandlike aktide vastuvõtmine on välistatud.	1. Käesoleva peatüki alusel vastu võetavad otsused teevad Euroopa Ülemkogu ja nõukogu ***kvalifitseeritud häälteenamusega***. Seadusandlike aktide vastuvõtmine on välistatud.

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
Hääletamisest hoiduv nõukogu liige võib põhjendada oma käitumist, tehes käesoleva lõigu alusel ametliku avalduse. Sel juhul ei ole asjaomane liikmesriik kohustatud otsust kohaldama, kuid ta aktsepteerib, et otsus seob liitu. Vastastikuse solidaarsuse vaimus hoidub asjaomane liikmesriik igasugusest meetmest, mis võiks sattuda vastuollu sellel otsusel põhineva liidu meetmega või takistada seda; teised liikmesriigid austavad tema seisukohta. Kui sel viisil hääletamisest hoidumist põhjendanud nõukogu liikmed esindavad vähemalt üht kolmandikku liikmesriikidest, kes moodustavad vähemalt ühe kolmandiku liidu elanikest, siis otsust vastu ei võeta.	

Muudatusettepanek 48

Euroopa Liidu leping

Artikkel 31 – lõige 2

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
2. Erandina lõike 1 sätteist teeb nõukogu otsuse kvalifitseeritud häälteenamusega:	
— ***kui ta artikli 22 lõikes 1 osutatud Euroopa Ülemkogu otsuse põhjal, mis käsitleb liidu strateegilisi huve ja eesmärke, võtab vastu liidu meedet või seisukohta määratlevaid otsuseid;***	
— ***kui ta võtab vastu liidu meedet või seisukohta määratleva otsuse ettepaneku põhjal, mille liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja on esitanud Euroopa Ülemkogu taotlusel, mis tuleneb ülemkogu või kõrge esindaja enda algatusest;***	
— ***kui ta võtab vastu liidu meedet või seisukohta määratleva otsuse;***	
— ***kui ta artikli 33 alusel nimetab eriesindaja.***	
Kui nõukogu liige ***teatab***, et ***ta kavatseb*** liikmesriigi poliitikaga seotud eluliselt tähtsatel ja esitatud põhjustel ***olla kvalifitseeritud häälteenamusega otsustamise vastu, siis küsimust hääletusele ei panda. Liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja otsib tihedas koostöös asjassepuutuva liikmesriigiga sellele vastuvõetavat lahendust. Kui tal see ei õnnestu, võib nõukogu kvalifitseeritud häälteenamusega taotleda, et*** küsimus ***suunataks ühehäälse otsuse tegemiseks*** Euroopa Ülemkogusse.	Nõukogu liige ***võib taotleda***, et liikmesriigi poliitikaga seotud eluliselt tähtsatel ja esitatud põhjustel ***suunataks*** küsimus Euroopa Ülemkogusse.

Muudatusettepanek 49

Euroopa Liidu leping

Artikkel 31 – lõige 3

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
3. Euroopa Ülemkogu võib ühehäälselt vastu võtta otsuse, mis näeb ette, et muudel kui lõikes 2 osutatud juhtudel teeb nõukogu otsuse kvalifitseeritud häälteenamusega.	***välja jäetud***

Muudatusettepanek 50

Euroopa Liidu leping

Artikkel 31 – lõige 4

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
4. Lõikeid 2 ja 3 ei kohaldata sõjalise või kaitsepoliitilise tähendusega otsuste suhtes.	***välja jäetud***

Muudatusettepanek 51

Euroopa Liidu leping

Artikkel 42 – lõige 1

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
1. Ühine julgeoleku- ja kaitsepoliitika on ühise välis- ja julgeolekupoliitika lahutamatu osa. See tagab liidule operatiivse tegutsemise võime, kasutades tsiviil- ja sõjalisi vahendeid. Liit võib kasutada neid väljaspool liitu toimuvatel missioonidel, mille eesmärk on rahutagamine, konfliktide ennetamine ja rahvusvahelise julgeoleku tugevdamine kooskõlas ÜRO põhikirja põhimõtetega. ***Nende kohustuste täitmisel kasutatakse liikmesriikide eraldatud võimeid.***	1. Ühine julgeoleku- ja kaitsepoliitika on ühise välis- ja julgeolekupoliitika lahutamatu osa. ***See võimaldab liidul kaitsta liikmesriike ohtude eest. See*** tagab liidule operatiivse tegutsemise võime, kasutades tsiviil- ja sõjalisi vahendeid. Liit võib kasutada neid väljaspool liitu toimuvatel missioonidel, mille eesmärk on rahutagamine, konfliktide ennetamine ja rahvusvahelise julgeoleku tugevdamine kooskõlas ÜRO põhikirja põhimõtetega. ***Ühist julgeoleku- ja kaitsepoliitikat, sealhulgas relvastushankeid ja -arendust, rahastab liit sihtotstarbelisest eelarvest, millega seotud otsustes on Euroopa Parlament kaasseadusandja ja mille üle Euroopa Parlament teeb kontrolli.***

Muudatusettepanek 52

Euroopa Liidu leping

Artikkel 42 – lõige 3

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
3. ***Liikmesriigid annavad*** ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitika ***rakendamiseks*** liidu ***käsutusse oma tsiviil- ja sõjalised võimed***, ***et aidata kaasa nõukogu määratletud eesmärkide saavutamisele***. Liikmesriigid, kes moodustavad omavahel mitmeriigivägesid, võivad anda asjaomased väed ka ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitika käsutusse.	3. ***Liit loob*** ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitika ***elluviimiseks tsiviil- ja sõjaliste võimetega kaitsekoostöö*** liidu***. Kaitsekoostöö liit hõlmab liidu sõjalisi üksusi, sealhulgas alalist kiirsiirmisvõimet, mis alluvad liidu operatiivjuhtimisele. Liikmesriigid võivad tagada täiendavad võimed.*** Liikmesriigid, kes moodustavad omavahel mitmeriigivägesid, võivad anda asjaomased väed ka ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitika käsutusse.
Liikmesriigid kohustuvad oma sõjalisi võimeid järk-järgult täiustama. Kaitsevõime arendamise, teadusuuringute, hangete ja relvastusalane agentuur (edaspidi „Euroopa Kaitseagentuur“) selgitab välja operatiivvajadused, ***edendab*** nende vajaduste rahuldamist tagavaid meetmeid, ***aitab kaasa*** kaitsesektori tööstusliku ja tehnoloogilise baasi tugevdamiseks ***mõeldud meetmete väljaselgitamisele ja vajaduse korral rakendamisele***, osaleb Euroopa võimete- ja relvastuspoliitika väljatöötamisel ning ***nõukogu abistamisel*** sõjalise võimekuse ***täiustamise hindamisel***.	***Liit ja*** liikmesriigid kohustuvad oma sõjalisi võimeid järk-järgult täiustama. Kaitsevõime arendamise, teadusuuringute, hangete ja relvastusalane agentuur (edaspidi „Euroopa Kaitseagentuur“) selgitab välja operatiivvajadused, ***rakendab*** nende vajaduste rahuldamist tagavaid meetmeid, ***hangib liidu ja selle liikmesriikide nimel relvastust, võtab*** kaitsesektori tööstusliku ja tehnoloogilise baasi tugevdamiseks ***meetmeid***, osaleb Euroopa võimete- ja relvastuspoliitika väljatöötamisel ning ***hindab*** sõjalise võimekuse ***täiustamist***.

Muudatusettepanek 53

Euroopa Liidu leping

Artikkel 42 – lõige 4

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
4. Ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitika alased otsused***, sealhulgas käesolevas artiklis osutatud missiooni algatamist käsitlevad otsused, võtab nõukogu vastu ühehäälselt liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ettepaneku põhjal või liikmesriigi algatusel. Kõrge esindaja*** võib***,*** vajaduse korral koos komisjoniga***,*** teha ettepaneku kasutada nii liikmesriigi kui ka liidu vahendeid.	4. Ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitika alased otsused ***võtab nõukogu liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika sekretäri ettepaneku või liikmesriigi algatuse põhjal ning pärast Euroopa Parlamendilt nõusoleku saamist vastu kvalifitseeritud häälteenamusega. Liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika sekretär*** võib vajaduse korral koos komisjoniga teha ettepaneku kasutada nii liikmesriigi kui ka liidu vahendeid.

Muudatusettepanek 54

Euroopa Liidu leping

Artikkel 42 – lõige 4 a – lõik 1 (uus)

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
	4a. Nõukogu võtab missioonide algatamise otsused vastu kvalifitseeritud häälteenamusega. Parlament teeb otsuse oma liikmete häälteenamusega.

Muudatusettepanek 55

Euroopa Liidu leping

Artikkel 42 – lõige 7 – lõik 1

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
Kui üks liikmesriik langeb ***oma territooriumil relvastatud*** kallaletungi ohvriks, on ***teised*** liikmesriigid kohustatud andma talle abi kõigi nende käsutuses olevate vahenditega kooskõlas ÜRO põhikirja artikliga 51. See ei mõjuta teatud liikmesriikide julgeoleku- ja kaitsepoliitika eripära.	Kui üks liikmesriik langeb kallaletungi ohvriks, on ***kaitsekoostöö liit ja kõik*** liikmesriigid kohustatud andma talle abi kõigi nende käsutuses olevate vahenditega kooskõlas ÜRO põhikirja artikliga 51***. Ühe liikmesriigi vastu toime pandud relvastatud rünnakut käsitatakse rünnakuna kõigi liikmesriikide vastu***. See ei mõjuta teatud liikmesriikide julgeoleku- ja kaitsepoliitika eripära.

Muudatusettepanek 56

Euroopa Liidu leping

Artikkel 43 – lõige 1

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
1. Artikli 42 lõikes 1 osutatud missioonid, mille täitmisel liit võib kasutada tsiviil- ja sõjalisi vahendeid, hõlmavad ühiseid desarmeerimisoperatsioone, humanitaarabi- ja päästeoperatsioone, sõjalist nõustamist ja abistamist, konfliktide ennetamist ja rahutagamisoperatsioone, relvajõudude missioone kriiside ohjamisel, sealhulgas rahusobitamist ning olukorra konfliktijärgset stabiliseerimist. Kõik nimetatud missioonid võivad aidata kaasa terrorismi vastu võitlemisele, toetades muuhulgas kolmandaid riike nende võitluses terrorismi vastu nende territooriumil.	1. Artikli 42 lõikes 1 osutatud missioonid, mille täitmisel liit võib kasutada tsiviil- ja sõjalisi vahendeid, hõlmavad ***võitlust hübriidohtude ja -sõja, energiasantaaži, küberohtude, desinformatsioonikampaaniate ja kolmandate riikide poolse majandusliku survestamise vastu,*** ühiseid desarmeerimisoperatsioone, humanitaarabi- ja päästeoperatsioone, sõjalist nõustamist ja abistamist, konfliktide ennetamist ja rahutagamisoperatsioone, relvajõudude missioone kriiside ohjamisel, sealhulgas rahusobitamist ning olukorra konfliktijärgset stabiliseerimist. Kõik nimetatud missioonid võivad aidata kaasa terrorismi vastu võitlemisele, toetades muuhulgas kolmandaid riike nende võitluses terrorismi vastu nende territooriumil.

Muudatusettepanek 57

Euroopa Liidu leping

Artikkel 45 – lõige 1 – punkt b

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
b) edendada operatiivvajaduste ühtlustamist ning tõhusate ja kokkusobivate hankemenetluste kasutuselevõtmist;	b) ***hankida kaitsekoostöö liidu jaoks liidu ja selle liikmesriikide nimel relvastust ning*** edendada operatiivvajaduste ühtlustamist ning tõhusate ja kokkusobivate hankemenetluste kasutuselevõtmist;

Muudatusettepanek 58

Euroopa Liidu leping

Artikkel 45 – lõige 1 – punkt c

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
c) pakkuda mitmepoolse osalusega projekte sõjaliste võimetega seotud eesmärkide saavutamiseks ning tagada liikmesriikide rakendatavate programmide koordineerimine ja spetsiifiliste koostööprogrammide juhtimine;	c) pakkuda ***ja juhtida*** mitmepoolse osalusega projekte sõjaliste võimetega seotud eesmärkide saavutamiseks ning tagada liikmesriikide rakendatavate programmide koordineerimine ja spetsiifiliste koostööprogrammide juhtimine;

Muudatusettepanek 59

Euroopa Liidu leping

Artikkel 45 – lõige 2

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
2. Euroopa ***Kaitseagentuuri töös võivad osaleda kõik liikmesriigid, kes selleks soovi avaldavad.*** Nõukogu ***võtab kvalifitseeritud häälteenamusega*** vastu otsuse, milles määratakse kindlaks agentuuri põhikiri, asukoht ja töökord. ***Selles otsuses võetakse arvesse tegelikku osalemist agentuuri tegevuses. Agentuuri raames luuakse asjakohased rühmad, kuhu kuuluvad ühisprojektides koostööd tegevad liikmesriigid. Vajaduse korral täidab agentuur oma ülesandeid koostöös komisjoniga.***	2. Euroopa ***Parlament ja*** nõukogu ***võtavad seadusandliku tavamenetluse kohaselt*** vastu otsuse, milles määratakse kindlaks agentuuri põhikiri, asukoht ja töökord.

Muudatusettepanek 60

Euroopa Liidu leping

Artikkel 46 – lõige 6

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
6. Nõukogu poolt alalise struktureeritud koostöö raames vastu võetavad otsused ja soovitused võetakse vastu ***ühehäälselt***, välja arvatud need, mis on sätestatud lõigetes 2–5. Käesoleva lõike kohaldamisel nõutakse ***ühehäälsuseks*** ainult osalevate liikmesriikide esindajate hääli.	6. Nõukogu poolt alalise struktureeritud koostöö raames vastu võetavad otsused ja soovitused võetakse vastu ***kvalifitseeritud häälteenamusega***, välja arvatud need, mis on sätestatud lõigetes 2–5. Käesoleva lõike kohaldamisel nõutakse ***kvalifitseeritud häälteenamuseks*** ainult osalevate liikmesriikide esindajate hääli ***kooskõlas nende põhiseadusliku korraga***.

Muudatusettepanek 61

Euroopa Liidu leping

Artikkel 48 – lõige 2

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
2. Iga liikmesriigi valitsus, Euroopa Parlament või komisjon võib esitada nõukogule ettepanekuid aluslepingute muutmiseks. Muudatusettepanekutega võib muu hulgas ette näha liidule aluslepingutega antud pädevuse suurendamist või vähendamist. Nõukogu esitab need ettepanekud Euroopa Ülemkogule ***ja*** neist teavitatakse riikide parlamente.	2. Iga liikmesriigi valitsus, Euroopa Parlament või komisjon võib esitada nõukogule ettepanekuid aluslepingute muutmiseks. Muudatusettepanekutega võib muu hulgas ette näha liidule aluslepingutega antud pädevuse suurendamist või vähendamist. Nõukogu esitab need ettepanekud ***viivitamata ja ilma aruteluta*** Euroopa Ülemkogule ***ning*** neist teavitatakse riikide parlamente.

Muudatusettepanek 62

Euroopa Liidu leping

Artikkel 48 – lõige 4 – lõik 1 a (uus)

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
	Euroopa Parlament loetakse aluslepingute muudatustele oma nõusoleku andnuks, kui muudatuste poolt hääletab parlamendiliikmete enamus.

Muudatusettepanek 63

Euroopa Liidu leping

Artikkel 48 – lõige 5

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
5. Kui kaks aastat pärast aluslepingute muutmise lepingule allakirjutamist on ***neli viiendikku liikmesriikidest*** selle ratifitseerinud***, kuid ühel või mitmel liikmesriigil on ratifitseerimisel tekkinud raskusi***, arutab küsimust Euroopa Ülemkogu.	5. Kui kaks aastat pärast aluslepingute muutmise lepingule allakirjutamist on selle ratifitseerinud ***vähem kui neli viiendikku liikmesriikidest***, arutab küsimust Euroopa Ülemkogu.

Muudatusettepanek 64

Euroopa Liidu leping

Artikkel 48 – lõige 7 – lõik 4

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
Esimeses või teises lõigus osutatud otsuse vastuvõtmiseks teeb Euroopa Ülemkogu ***ühehäälse otsuse*** pärast Euroopa Parlamendilt selle liikmete enamusega antud nõusoleku saamist.	***Nende otsuste*** vastuvõtmiseks teeb Euroopa Ülemkogu pärast Euroopa Parlamendilt selle liikmete enamusega antud nõusoleku saamist ***kvalifitseeritud häälteenamusega otsuse***.

Muudatusettepanek 65

Euroopa Liidu leping

Artikkel 49 – lõige 2

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
Vastuvõtutingimused ja niisuguse vastuvõtmisega kaasnevad kohandused liidu aluseks olevates lepingutes määratakse kindlaks liikmesriikide ja avalduse esitanud riigi vahelise lepinguga. See leping esitatakse kõikidele asjaosalistele riikidele ratifitseerimiseks kooskõlas nende riikide põhiseadusest tulenevate nõuetega.	Vastuvõtutingimused ja niisuguse vastuvõtmisega kaasnevad kohandused liidu aluseks olevates lepingutes määratakse kindlaks liikmesriikide ja avalduse esitanud riigi vahelise lepinguga. See leping esitatakse kõikidele asjaosalistele riikidele ratifitseerimiseks kooskõlas nende riikide põhiseadusest tulenevate nõuetega. ***Liikmesriigid peavad ka pärast liiduga ühinemist artiklis 2 osutatud väärtusi püsivalt austama.***

Muudatusettepanek 66

Euroopa Liidu leping

Artikkel 52 – lõige 1

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
1. Aluslepinguid kohaldatakse Belgia Kuningriigi, Bulgaaria Vabariigi, Tšehhi Vabariigi, Taani Kuningriigi, Saksamaa Liitvabariigi, Eesti Vabariigi, Iirimaa, Kreeka Vabariigi, Hispaania Kuningriigi, Prantsuse Vabariigi, Horvaatia Vabariigi, Itaalia Vabariigi, Küprose Vabariigi, Läti Vabariigi, Leedu Vabariigi, Luksemburgi Suurhertsogiriigi, Ungari ***Vabariigi***, Malta Vabariigi, Madalmaade Kuningriigi, Austria Vabariigi, Poola Vabariigi, Portugali Vabariigi, Rumeenia, Sloveenia Vabariigi, Slovaki Vabariigi, Soome Vabariigi***,*** Rootsi Kuningriigi ***ning Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi*** suhtes.	1. Aluslepinguid kohaldatakse Belgia Kuningriigi, Bulgaaria Vabariigi, Tšehhi Vabariigi, Taani Kuningriigi, Saksamaa Liitvabariigi, Eesti Vabariigi, Iirimaa, Kreeka Vabariigi, Hispaania Kuningriigi, Prantsuse Vabariigi, Horvaatia Vabariigi, Itaalia Vabariigi, Küprose Vabariigi, Läti Vabariigi, Leedu Vabariigi, Luksemburgi Suurhertsogiriigi, Ungari, Malta Vabariigi, Madalmaade Kuningriigi, Austria Vabariigi, Poola Vabariigi, Portugali Vabariigi, Rumeenia, Sloveenia Vabariigi, Slovaki Vabariigi, Soome Vabariigi ***ja*** Rootsi Kuningriigi suhtes.

Muudatusettepanek 67

Euroopa Liidu leping

Artikkel 54 – lõige 2

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
2. Käesolev leping jõustub ***1. jaanuaril 1993 eeldusel***, ***et kõik ratifitseerimiskirjad on hoiule antud, või vastasel juhul viimasena selle sammu astunud liikmesriigi*** ratifitseerimiskirja hoiuleandmisele ***järgneva kuu esimesel päeval***.	2. Käesolev leping jõustub ***selle kuu esimesel päeval***, ***mis järgneb nelja viiendiku liikmesriikide valitsuste*** ratifitseerimiskirja hoiuleandmisele.

Muudatusettepanek 68

Euroopa Liidu toimimise leping

Preambul

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
TEMA MAJESTEET BELGLASTE KUNINGAS, SAKSAMAA LIITVABARIIGI PRESIDENT, PRANTSUSE VABARIIGI PRESIDENT, ITAALIA VABARIIGI PRESIDENT, TEMA KUNINGLIK KÕRGUS LUKSEMBURGI ***SUURHERTSOGINNA***, TEMA MAJESTEET MADALMAADE ***KUNINGANNA***,	TEMA MAJESTEET BELGLASTE KUNINGAS, ***BULGAARIA VABARIIGI PRESIDENT, TŠEHHI VABARIIGI PRESIDENT, TEMA MAJESTEET TAANI KUNINGANNA,*** SAKSAMAA LIITVABARIIGI PRESIDENT, ***EESTI VABARIIGI PRESIDENT, IIRIMAA PRESIDENT, KREEKA VABARIIGI PRESIDENT, TEMA MAJESTEET HISPAANIA KUNINGAS,*** PRANTSUSE VABARIIGI PRESIDENT, ***HORVAATIA VABARIIGI PRESIDENT,*** ITAALIA VABARIIGI PRESIDENT, ***KÜPROSE VABARIIGI PRESIDENT, LÄTI VABARIIGI PRESIDENT, LEEDU VABARIIGI PRESIDENT,*** TEMA KUNINGLIK KÕRGUS LUKSEMBURGI ***SUURHERTSOG, UNGARI PRESIDENT, MALTA VABARIIGI PRESIDENT***, TEMA MAJESTEET MADALMAADE ***KUNINGAS,***

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
	AUSTRIA VABARIIGI LIIDUPRESIDENT, POOLA VABARIIGI PRESIDENT, PORTUGALI VABARIIGI PRESIDENT, RUMEENIA PRESIDENT, SLOVEENIA VABARIIGI PRESIDENT, SLOVAKI VABARIIGI PRESIDENT, SOOME VABARIIGI PRESIDENT, TEMA MAJESTEET ROOTSI KUNINGAS,

Muudatusettepanek 69

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 3 – lõige 2

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
2. Liidu ainupädevusse kuulub ka rahvusvahelise lepingu sõlmimine, kui selle sõlmimise näeb ette liidu seadusandlik akt või kui lepingut on vaja selleks, et võimaldada liidul teostada oma sisemist pädevust, või kui selle sõlmimine võib mõjutada ***ühiseeskirju*** või muuta nende reguleerimisala.	2. Liidu ainupädevusse kuulub ka rahvusvahelise lepingu sõlmimine, ***sealhulgas üleilmsete kliimamuutusteteemaliste läbirääkimiste raames,*** kui selle sõlmimise näeb ette liidu seadusandlik akt või kui lepingut on vaja selleks, et võimaldada liidul teostada oma sisemist pädevust, või kui selle sõlmimine võib mõjutada ***ühisnorme*** või muuta nende reguleerimisala.

Muudatusettepanek 70

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 4 – lõige 2 – punkt e

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
e) ***keskkond,***	e) ***rahvatervishoiuga seotud küsimused, eriti inimeste tervise kaitse ja selle parandamine, eelkõige piiriülesed terviseohud, sealhulgas üldine ja igakülgne juurdepääs seksuaal- ja reproduktiivtervishoiule ning seonduvatele õigustele, ning terviseühtsuse põhimõte;***

Muudatusettepanek 71

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 4 – lõige 2 – punkt g

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
g) transport,	g) transport, ***sealhulgas piiriülene taristu,***

Muudatusettepanek 72

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 4 – lõige 2 – punkt j

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
j) vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajanev ala,	j) vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajanev ala ***ning välispiiri-poliitika***,

Muudatusettepanek 73

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 4 – lõige 2 – punkt k

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
k) ***ühised ohutusprobleemid rahvatervise küsimustes seoses käesolevas lepingus määratletud aspektidega.***	k) ***välisasjad, välisjulgeolek ja kaitse,***

Muudatusettepanek 74

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 4 – lõige 2 – punkt k a (uus)

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
	ka) ***kodanikukaitse,***

Muudatusettepanek 75

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 4 – lõige 2 – punkt k b (uus)

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
	kb) tööstus,

Muudatusettepanek 76

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 4 – lõige 2 – punkt k c (uus)

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
	kc) haridus, eriti kui see on seotud riikidevaheliste küsimustega, nagu kraadide, astmete, oskuste ja kvalifikatsioonide vastastikune tunnustamine.

Muudatusettepanek 77

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 6 – punkt a

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
a) inimeste tervise kaitse ja parandamine,	***välja jäetud***

Muudatusettepanek 78

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 6 – punkt e

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
e) ***haridus,*** kutseõpe, noorsugu ja sport,	e) kutseõpe, noorsugu ja sport,

Muudatusettepanek 79

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 6 – punkt f

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
f) kodanikukaitse,	***välja jäetud***

Muudatusettepanek 80

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 8

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
Kõigi ***oma*** asjaomaste meetmete ***puhul on liidu*** eesmärk ***meeste ja naiste*** ebavõrdsuse kaotamine ja võrdõiguslikkuse edendamine.	Kõigi ***liidu*** asjaomaste meetmete eesmärk ***on*** ebavõrdsuse kaotamine ja ***soolise*** võrdõiguslikkuse edendamine.

Muudatusettepanek 81

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 9

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
Oma poliitika ja meetmete määratlemisel ja rakendamisel ***võtab*** liit ***arvesse kõrge tööhõive taseme edendamise***, ***piisava sotsiaalse kaitse tagamise, sotsiaalse tõrjutuse vastase võitluse ning hariduse, koolituse ja inimeste tervise kaitse kõrge tasemega seotud nõudeid***.	Oma poliitika ja meetmete määratlemisel ja rakendamisel ***tagab*** liit, ***et sotsiaalne progress põhineb sotsiaalpoliitika protokollil***. ***Liit võtab arvesse kõrge tööhõive taseme edendamise, piisava sotsiaalse kaitse tagamise, sotsiaalse tõrjutuse vastase võitluse ning hariduse, koolituse ja inimeste tervise kaitse kõrge tasemega seotud nõudeid ning ametiühingute demokraatlike kollektiivsete õiguste tõhusat kasutamist.***

Muudatusettepanek 82

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 10

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
Oma poliitika ja meetmete määratlemisel ja rakendamisel püüab liit võidelda diskrimineerimisega soo, rassilise ***või*** etnilise päritolu, usutunnistuse ***või*** veendumuste, ***puuete***, vanuse ***või*** seksuaalse sättumuse alusel.	Oma poliitika ja meetmete määratlemisel ja rakendamisel püüab liit võidelda diskrimineerimisega ***bioloogilise ja sotsiaalse*** soo, rassilise***,*** etnilise ***ja sotsiaalse*** päritolu***, keele***, usutunnistuse ***ja*** veendumuste, ***poliitiliste vaadete, rahvusvähemusse kuulumise, puude***, vanuse ***ja*** seksuaalse sättumuse alusel.

Muudatusettepanek 83

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 11

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
Ühenduse poliitika ja tegevuse määratlemisse ja rakendamisse peab integreerima ***keskkonnakaitse*** nõuded, eelkõige pidades silmas säästva arengu edendamist.	Ühenduse poliitika ja tegevuse määratlemisse ja rakendamisse peab integreerima ***keskkonna-, kliima- ja elurikkuse kaitse*** nõuded, eelkõige pidades silmas säästva arengu edendamist.

Muudatusettepanek 84

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 15 – lõige 3 – lõik 5

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
Euroopa Parlament ja nõukogu tagavad seadusandlike menetlustega seotud dokumentide avaldamise teises lõigus osutatud määrustega kehtestatud tingimuste kohaselt.	Euroopa Parlament ja nõukogu tagavad ***selliste*** seadusandlike menetlustega seotud dokumentide***, sealhulgas oma liikmete seisukohtade ning selliste seadusandlike tekstide ettepanekute ja muudatusettepanekute*** avaldamise***, mis moodustavad osa tavapärasest õigusloomeprotsessist,*** teises lõigus osutatud määrustega kehtestatud tingimuste kohaselt.

Muudatusettepanek 85

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 19 – lõige 1

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
1. Ilma et see piiraks aluslepingute teiste sätete kohaldamist ja ***talle*** liidu poolt antud volituste piires ***võib nõukogu*** seadusandliku ***erimenetluse*** kohaselt ***ühehäälselt ja pärast Euroopa Parlamendilt nõusoleku saamist astuda*** vajalikke samme, et võidelda diskrimineerimisega soo, rassilise ***või*** etnilise päritolu, usutunnistuse ***või*** veendumuste, ***puuete***, vanuse ***või*** seksuaalse sättumuse alusel.	1. Ilma et see piiraks aluslepingute teiste sätete kohaldamist***, võivad Euroopa Parlament*** ja ***nõukogu neile*** liidu poolt antud volituste piires ***astuda*** seadusandliku ***tavamenetluse*** kohaselt vajalikke samme, et võidelda diskrimineerimisega ***bioloogilise ja sotsiaalse*** soo, rassilise***,*** etnilise ***ja sotsiaalse*** päritolu***, keele***, usutunnistuse ***ja*** veendumuste, ***poliitiliste vaadete, rahvusvähemusse kuulumise, puude***, vanuse ***ja*** seksuaalse sättumuse alusel.

Muudatusettepanek 86

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 19 – lõige 2

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
2. Erandina lõikest 1 võivad Euroopa Parlament ja nõukogu seadusandliku tavamenetluse kohaselt võtta vastu ühenduse edendamismeetmete aluspõhimõtted, mis ei tähenda liikmesriikide õigusnormide ühtlustamist, et toetada liikmesriikide poolt lõikes 1 osutatud eesmärkide saavutamisele kaasaaitamiseks võetavaid meetmeid.	***välja jäetud***

Muudatusettepanek 87

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 20 – lõige 2 a (uus)

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
	2a. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad seadusandliku tavamenetluse kohaselt võtta vastu ühissätted, mis käsitlevad passide müügi ja muude kuritarvituste vältimist seoses liidu kodakondsuse omandamise ja kaotamisega kolmandate riikide kodanike poolt, et ühtlustada tingimusi, mille alusel võib kodakondsuse omandada.

Muudatusettepanek 88

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 22 – lõige 1

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
1. Igal liidu kodanikul, kes elab liikmesriigis, mille kodanik ta ei ole, on selles liikmesriigis kohalikel valimistel õigus valida ja olla valitud samadel tingimustel kui selle riigi kodanikel. Seda õigust kasutatakse vastavalt ***nõukogu poolt pärast konsulteerimist*** Euroopa ***Parlamendiga seadusandliku erimenetluse kohaselt ühehäälselt vastuvõetud üksikasjalikule korrale;*** nimetatud korras võib ette näha erandeid, kui neid õigustavad liikmesriigi eriomased probleemid.	1. Igal liidu kodanikul, kes elab liikmesriigis, mille kodanik ta ei ole, on selles liikmesriigis kohalikel valimistel õigus valida ja olla valitud samadel tingimustel kui selle riigi kodanikel. Seda õigust kasutatakse vastavalt ***üksikasjalikule korrale, mille*** Euroopa ***Parlament ja nõukogu võtavad vastu seadusandliku tavamenetluse kohaselt.*** Nimetatud korras võib ette näha erandeid, kui neid õigustavad liikmesriigi eriomased probleemid.

Muudatusettepanek 89

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 22 – lõige 2

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
2. Ilma et see piiraks artikli 223 lõike 1 ja selle rakendamiseks vastuvõetud sätete kohaldamist, on igal liidu kodanikul, kes elab liikmesriigis, mille kodanik ta ei ole, selles liikmesriigis Euroopa Parlamendi valimistel õigus valida ja olla valitud samadel tingimustel kui selle riigi kodanikel. Seda õigust kasutatakse vastavalt ***nõukogu poolt pärast konsulteerimist Euroopa Parlamendiga seadusandliku erimenetluse kohaselt ühehäälselt vastuvõetud*** üksikasjalikule korrale***; nimetatud korras võib ette näha erandeid, kui neid õigustavad liikmesriigi eriomased probleemid***.	2. Ilma et see piiraks artikli 223 lõike 1 ja selle rakendamiseks vastuvõetud sätete kohaldamist, on igal liidu kodanikul, kes elab liikmesriigis, mille kodanik ta ei ole, selles liikmesriigis Euroopa Parlamendi valimistel õigus valida ja olla valitud samadel tingimustel kui selle riigi kodanikel. Seda õigust kasutatakse vastavalt üksikasjalikule korrale***, mille Euroopa Parlament ja nõukogu võtavad vastu seadusandliku tavamenetluse kohaselt***.

Muudatusettepanek 90

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 23 – lõik 2

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
Nõukogu võib seadusandliku erimenetluse kohaselt pärast konsulteerimist Euroopa Parlamendiga võtta vastu direktiive, millega kehtestatakse sellise kaitse hõlbustamiseks vajalikud koordineerimis- ja koostöömeetmed.	***Euroopa Parlament ja nõukogu võivad seadusandliku tavamenetluse kohaselt*** võtta vastu direktiive, millega kehtestatakse sellise kaitse hõlbustamiseks vajalikud koordineerimis- ja koostöömeetmed.

Muudatusettepanek 91

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 24 – lõik 1

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
Euroopa Parlament ja nõukogu määravad seadusandliku tavamenetluse kohaselt määruste abil kindlaks Euroopa Liidu lepingu artikli 11 tähenduses kodanikualgatuse esitamise korra ja tingimused, kaasa arvatud minimaalse liikmesriikide arvu, millest need kodanikualgatused peavad pärinema.	Euroopa Parlament ja nõukogu määravad seadusandliku tavamenetluse kohaselt määruste abil kindlaks Euroopa Liidu lepingu artikli 11 ***lõike 4*** tähenduses kodanikualgatuse esitamise korra ja tingimused, kaasa arvatud minimaalse liikmesriikide arvu, millest need kodanikualgatused peavad pärinema.

Muudatusettepanek 92

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 24 a (uus)

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
	Artikkel 24a ***Liit kaitseb vähemuste hulka kuuluvaid isikuid kooskõlas Euroopa regionaal- või vähemuskeelte harta ning rahvusvähemuste kaitse raamkonventsiooniga. Euroopa Parlament ja nõukogu võtavad seadusandliku tavamenetluse kohaselt vastu sätted, millega toetatakse vähemuste hulka kuuluvate inimeste õiguste kasutamist. Liit ühineb Euroopa regionaal- või vähemuskeelte harta ning rahvusvähemuste kaitse raamkonventsiooniga.***

Muudatusettepanek 93

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 26 – lõige 2

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
2. Siseturg hõlmab sisepiirideta ala, mille ulatuses tagatakse ***kaupade,*** isikute, teenuste ja kapitali vaba liikumine vastavalt aluslepingute sätetele.	2. Siseturg hõlmab sisepiirideta ala, mille ulatuses tagatakse ***kõikides liikmesriikides ja liidu institutsioonide poolt*** isikute***, kaupade***, teenuste ja kapitali vaba liikumine vastavalt aluslepingute sätetele.

Muudatusettepanek 94

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 43 – lõige 3

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
3. Nõukogu võtab komisjoni ettepaneku põhjal vastu meetmed hindade ja maksude, toetuste ja koguseliste piirangute kehtestamise ning ***kalapüügivõimaluste*** kehtestamise ja eraldamise kohta.	3. Nõukogu võtab komisjoni ettepaneku põhjal vastu meetmed hindade ja maksude, toetuste ja koguseliste piirangute kehtestamise ning ***säästva kalapüügi võimaluste*** kehtestamise ja eraldamise kohta.

Muudatusettepanek 95

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 64 – lõige 3

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
3. Erandina lõikest 2 võib ainult nõukogu seadusandliku erimenetluse kohaselt ja pärast konsulteerimist Euroopa Parlamendiga ***ühehäälselt võtta*** vastu meetmeid, mis kujutavad endast liidu õiguses sammu tagasi kapitali kolmandatesse riikidesse ja kolmandatest riikidest liikumise liberaliseerimise osas.	3. Erandina lõikest 2 võib ainult nõukogu seadusandliku erimenetluse kohaselt ja pärast konsulteerimist Euroopa Parlamendiga ***võtta kvalifitseeritud häälteenamusega*** vastu meetmeid, mis kujutavad endast liidu õiguses sammu tagasi kapitali kolmandatesse riikidesse ja kolmandatest riikidest liikumise liberaliseerimise osas.

Muudatusettepanek 96

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 67 – lõige 2

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
2. Liit tagab isikutele piirikontrolli puudumise sisepiiridel ning kujundab ***varjupaiga***, ***sisserände*** ja ***välispiiril teostatava kontrolli valdkonnas*** liikmesriikidevahelisel solidaarsusel põhineva ühise poliitika, mis on õiglane kolmandate riikide kodanike suhtes. Käesoleva jaotise kohaldamisel koheldakse kodakondsuseta isikuid kolmandate riikide kodanikena.	2. Liit tagab isikutele piirikontrolli puudumise sisepiiridel ning kujundab ***piirihaldus-***, ***varjupaiga-*** ja ***sisserändevaldkonnas*** liikmesriikidevahelisel solidaarsusel põhineva ühise poliitika, mis on õiglane kolmandate riikide kodanike suhtes. Käesoleva jaotise kohaldamisel koheldakse kodakondsuseta isikuid kolmandate riikide kodanikena.

Muudatusettepanek 97

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 70

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
Ilma et see piiraks artiklite 258, 259 ja 260 kohaldamist, ***võib*** nõukogu komisjoni ettepaneku põhjal eelkõige vastastikuse tunnustamise põhimõtte täieliku rakendamise hõlbustamiseks ***võtta*** vastu meetmeid, millega sätestatakse kord, mille kohaselt liikmesriigid hindavad koostöös komisjoniga objektiivselt ja erapooletult käesolevas jaos osutatud liidu poliitika rakendamist liikmesriikide asutuste poolt. ***Euroopa Parlamenti ja*** riikide parlamente teavitatakse hindamise sisust ja tulemustest.	Ilma et see piiraks artiklite 258, 259 ja 260 kohaldamist, ***võivad Euroopa Parlament ja*** nõukogu ***võtta seadusandliku tavamenetluse kohaselt*** komisjoni ettepaneku põhjal eelkõige vastastikuse tunnustamise põhimõtte täieliku rakendamise hõlbustamiseks vastu meetmeid, millega sätestatakse kord, mille kohaselt liikmesriigid hindavad koostöös komisjoniga objektiivselt ja erapooletult käesolevas jaos osutatud liidu poliitika rakendamist liikmesriikide asutuste poolt. Riikide parlamente teavitatakse hindamise sisust ja tulemustest.

Muudatusettepanek 98

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 77 – lõige 2 – punkt d a (uus)

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
	da) meetmeid, mis on vajalikud ja proportsionaalsed, et tagada liidu välispiiride tõhus seire, kindlustamine ja tulemuslik kontroll ning nende isikute tagasisaatmine, kellel ei ole õigust liidu territooriumile jääda;

Muudatusettepanek 99

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 77 – lõige 3

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
3. Kui artikli 20 lõike 2 punktis a osutatud õiguse kasutamise hõlbustamiseks osutub vajalikuks liidu meede, mille jaoks aluslepingud ei ole sätestanud vajalikke volitusi, ***võib*** nõukogu seadusandliku ***erimenetluse*** kohaselt kehtestada sätteid passide, isikutunnistuste, elamislubade või muude selliste dokumentide kohta. ***Nõukogu teeb ühehäälse otsuse pärast konsulteerimist Euroopa Parlamendiga.***	3. Kui artikli 20 lõike 2 punktis a osutatud õiguse kasutamise hõlbustamiseks osutub vajalikuks liidu meede, mille jaoks aluslepingud ei ole sätestanud vajalikke volitusi, ***võivad Euroopa Parlament ja*** nõukogu seadusandliku ***tavamenetluse*** kohaselt kehtestada sätteid passide, isikutunnistuste, elamislubade või muude selliste dokumentide kohta.

Muudatusettepanek 100

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 78 – lõige 3

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
3. Kui ühes või mitmes liikmesriigis tekib kolmandate riikide kodanike ootamatu sissevoolu tõttu hädaolukord, võib nõukogu võtta komisjoni ettepaneku põhjal vastu ajutisi meetmeid asjaomase liikmesriigi või asjaomaste liikmesriikide toetamiseks. Nõukogu teeb otsuse ***pärast konsulteerimist*** Euroopa Parlamendiga.	3. Kui ühes või mitmes liikmesriigis tekib kolmandate riikide kodanike ootamatu sissevoolu tõttu hädaolukord, võib nõukogu võtta komisjoni ettepaneku põhjal vastu ajutisi meetmeid asjaomase liikmesriigi või asjaomaste liikmesriikide toetamiseks. Nõukogu teeb otsuse ***Euroopa Parlamendi algatusel või pärast*** Euroopa Parlamendiga ***konsulteerimist***.

Muudatusettepanek 101

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 79 – lõige 1

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
1. Liit töötab välja ühise sisserändepoliitika, mille eesmärk on tagada ***kõigil etappidel*** sisserändevoogude tõhus juhtimine, liikmesriikides seaduslikult elavate kolmandate riikide kodanike õiglane kohtlemine ning tõhusamad meetmed ebaseadusliku sisserände ja inimkaubanduse ennetamiseks ja nende vastu võitlemiseks.	1. Liit töötab välja ühise sisserändepoliitika, ***milles võetakse arvesse liikmesriikide majanduslikku ja sotsiaalset stabiilsust ning*** mille eesmärk on tagada ***kõigis etappides suutlikkus täita ühtse turu tööjõuvajadusi, et liikmesriikide majanduslikku olukorda toetada, ning*** sisserändevoogude tõhus juhtimine, liikmesriikides seaduslikult elavate kolmandate riikide kodanike õiglane kohtlemine ning tõhusamad meetmed ebaseadusliku sisserände ja inimkaubanduse ennetamiseks ja nende vastu võitlemiseks.

Muudatusettepanek 102

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 79 – lõige 2 – punkt a

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
a) liikmesriiki sisenemise ja seal viibimise ***tingimused*** ning ***normid***, mille kohaselt liikmesriigid väljastavad pikaajalisi viisasid ja elamislube, sealhulgas neid, mille eesmärk on perekondade taasühinemine;	a) liikmesriiki sisenemise ja seal viibimise ***miinimumtingimused*** ning ***miinimumnormid***, mille kohaselt liikmesriigid väljastavad pikaajalisi viisasid ja elamislube, sealhulgas neid, mille eesmärk on perekondade taasühinemine;

Muudatusettepanek 103

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 81 – lõige 3 – lõik 1

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
Erandina lõikest 2 ***sätestab*** perekonnaõiguse piiriülest toimet käsitlevad meetmed ***nõukogu*** seadusandliku ***erimenetluse*** kohaselt***. Nõukogu teeb ühehäälse otsuse pärast konsulteerimist Euroopa Parlamendiga.***	Erandina lõikest 2 ***sätestavad*** perekonnaõiguse piiriülest toimet käsitlevad meetmed seadusandliku ***tavamenetluse*** kohaselt ***Euroopa Parlament ja nõukogu***.

Muudatusettepanek 104

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 81 – lõige 3 – lõik 2

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
Nõukogu ***võib*** komisjoni ettepaneku põhjal võtta vastu otsuse, millega määratakse kindlaks need perekonnaõiguse piiriülese toimega aspektid, mille kohta võib õigusaktid võtta vastu tavamenetluse käigus. ***Nõukogu teeb ühehäälse otsuse pärast konsulteerimist Euroopa Parlamendiga.***	***Euroopa Parlament ja*** nõukogu ***võivad*** komisjoni ettepaneku põhjal võtta ***seadusandliku tavamenetluse kohaselt*** vastu otsuse, millega määratakse kindlaks need perekonnaõiguse piiriülese toimega aspektid, mille kohta võib õigusaktid võtta vastu tavamenetluse käigus.

Muudatusettepanek 105

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 81 – lõige 3 – lõik 3

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
Teises lõigus osutatud ettepanek edastatakse riikide parlamentidele. Kui riigi parlament annab kuue kuu jooksul alates asjakohase teatise edastamise kuupäevast teada oma vastuseisust, otsust vastu ei võeta. Kui vastuseisu ei väljendata, võib nõukogu otsuse vastu võtta.	***välja jäetud***

Muudatusettepanek 106

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 83 – lõige 1 – lõik 2

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
Need kuriteoliigid on järgmised: terrorism, inimkaubandus ning naiste ja laste seksuaalne ärakasutamine, ebaseaduslik uimastikaubandus, ebaseaduslik relvaäri, rahapesu, korruptsioon, maksevahendite võltsimine, arvutikuriteod ja organiseeritud kuritegevus.	Need kuriteoliigid on järgmised: terrorism, inimkaubandus ning naiste ja laste seksuaalne ärakasutamine, ***sooline vägivald, keskkonnakuriteod,*** ebaseaduslik uimastikaubandus, ebaseaduslik relvaäri, rahapesu, korruptsioon, maksevahendite võltsimine, arvutikuriteod ja organiseeritud kuritegevus.

Muudatusettepanek 107

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 83 – lõige 1 – lõik 3

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
Olenevalt kuritegevusealase olukorra kujunemisest ***võib*** nõukogu ***võtta vastu otsuse, milles määratakse*** kindlaks muud kuriteovaldkonnad, mis vastavad käesolevas lõikes sätestatud kriteeriumidele. ***Nõukogu teeb otsuse ühehäälselt pärast Euroopa Parlamendilt nõusoleku saamist.***	Olenevalt kuritegevusealase olukorra kujunemisest ***võivad Euroopa Parlament oma liikmete häälteenamusega ja*** nõukogu ***Euroopa Liidu lepingu artikli 16 lõikes 4b määratletud tugevdatud kvalifitseeritud häälteenamusega*** kindlaks ***määrata*** muud kuriteovaldkonnad, mis vastavad käesolevas lõikes sätestatud kriteeriumidele.

Muudatusettepanek 108

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 86 – lõige 1

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
1. ***Liidu finantshuve kahjustavate kuritegude vastu võitlemiseks võib nõukogu seadusandliku erimenetluse kohaselt määruste abil asutada Eurojusti põhjal Euroopa Prokuratuuri. Nõukogu teeb otsuse ühehäälselt pärast Euroopa Parlamendilt nõusoleku saamist***. ***Kui ühehäälset otsust ei saavutata, võib vähemalt üheksa liikmesriiki nõuda, et määruse eelnõu esitataks Euroopa Ülemkogule. Sellisel juhul nõukogus toimuv menetlus peatatakse. Pärast arutelu ja konsensuse korral saadab Euroopa Ülemkogu nelja kuu jooksul pärast asjaomase menetluse peatamist eelnõu tagasi nõukogule vastuvõtmiseks.***	1. ***Eurojusti põhjal asutatud Euroopa Prokuratuur võitleb liidu finantshuve kahjustavate kuritegude vastu. Euroopa Parlament ja nõukogu kehtestavad seadusandliku tavamenetluse kohaselt vastu võetud õigusaktidega Euroopa Prokuratuuri toimimise reeglid***.

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
Kui puudub kokkulepe, kuid vähemalt üheksa liikmesriiki soovib asjaomase määruse eelnõu alusel sisse seada tõhustatud koostöö, teavitavad liikmesriigid sellest Euroopa Parlamenti, nõukogu ja komisjoni sama tähtaja jooksul. Sellisel juhul loetakse Euroopa Liidu lepingu artikli 20 lõikes 2 ja käesoleva lepingu artikli 329 lõikes 1 osutatud luba tõhustatud koostöö alustamiseks antuks ning kohaldatakse tõhustatud koostöö sätteid.	

Muudatusettepanek 109

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 86 – lõige 4

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
4. Euroopa ***Ülemkogu võib*** samal ajal või hiljem võtta vastu otsuse ***lõike 1 muutmise kohta***, et laiendada Euroopa Prokuratuuri volitusi piiriülese mõõtmega raskete kuritegude vastu võitlemisele, ja muuta vastavalt lõiget 2, mis käsitleb mitut liikmesriiki puudutavate raskete kuritegude täideviijaid ja osavõtjaid. ***Euroopa Ülemkogu teeb otsuse ühehäälselt pärast Euroopa Parlamendilt nõusoleku saamist ja pärast konsulteerimist komisjoniga.***	4. Euroopa ***Parlament ja nõukogu võivad seadusandliku tavamenetluse kohaselt*** samal ajal või hiljem võtta vastu otsuse, et laiendada Euroopa Prokuratuuri volitusi piiriülese mõõtmega raskete kuritegude vastu võitlemisele, ja muuta vastavalt lõiget 2, mis käsitleb mitut liikmesriiki puudutavate raskete kuritegude täideviijaid ja osavõtjaid.

Muudatusettepanek 110

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 87 – lõige 3 – lõik 1

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
Nõukogu ***võib*** seadusandliku ***erimenetluse*** kohaselt kehtestada meetmeid käesolevas artiklis nimetatud asutuste vahelise operatiivkoostöö valdkonnas. ***Nõukogu teeb ühehäälse otsuse pärast konsulteerimist Euroopa Parlamendiga.***	***Euroopa Parlament ja*** nõukogu ***võivad*** seadusandliku ***tavamenetluse*** kohaselt kehtestada meetmeid käesolevas artiklis nimetatud asutuste vahelise operatiivkoostöö valdkonnas.

Muudatusettepanek 111

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 87 – lõige 3 – lõik 2

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
Kui ühehäälset otsust ei saavutata, võib vähemalt üheksa liikmesriiki nõuda, et meetmete eelnõu esitataks Euroopa Ülemkogule. Sellisel juhul nõukogus toimuv menetlus peatatakse. Pärast arutelu ja konsensuse korral saadab Euroopa Ülemkogu nelja kuu jooksul pärast asjaomase menetluse peatamist eelnõu tagasi nõukogule vastuvõtmiseks.	Vähemalt üheksa liikmesriiki ***võib*** nõuda, et meetmete eelnõu esitataks Euroopa Ülemkogule. Sellisel juhul nõukogus toimuv menetlus peatatakse. Pärast arutelu ja konsensuse korral saadab Euroopa Ülemkogu nelja kuu jooksul pärast asjaomase menetluse peatamist eelnõu tagasi nõukogule vastuvõtmiseks.

Muudatusettepanek 112

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 108 – lõige 1

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
1. Koostöös liikmesriikidega kontrollib komisjon pidevalt kõiki neis riikides olemasolevaid abisüsteeme. Ta paneb liikmesriikidele ette sobivaid meetmeid, mis on vajalikud siseturu järkjärguliseks arenguks või toimimiseks.	1. Koostöös liikmesriikidega kontrollib komisjon pidevalt kõiki neis riikides olemasolevaid abisüsteeme***, järgides samal ajal Euroopa Liidu lepingu artiklis 3 sätestatud liidu eesmärke***. Ta paneb liikmesriikidele ette sobivaid meetmeid, mis on vajalikud siseturu järkjärguliseks arenguks***, nende eesmärkide täitmiseks*** või toimimiseks.

Muudatusettepanek 113

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 115

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
Ilma et see piiraks artikli ***104*** kohaldamist, ***annab nõukogu komisjoni ettepaneku põhjal ning*** pärast konsulteerimist Euroopa Parlamendi ning majandus- ja sotsiaalkomiteega ***ühehäälselt direktiive*** liikmesriikide niisuguste õigus- ja haldusnormide ühtlustamiseks, mis otseselt mõjutavad siseturu rajamist või toimimist.	Ilma et see piiraks artikli ***114*** kohaldamist, ***võtavad Euroopa Parlament ja nõukogu*** pärast konsulteerimist Euroopa Parlamendi ning majandus- ja sotsiaalkomiteega ***seadusandliku tavamenetluse kohaselt vastu direktiivid*** liikmesriikide niisuguste õigus- ja haldusnormide ühtlustamiseks, mis otseselt mõjutavad siseturu rajamist või toimimist.

Muudatusettepanek 114

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 119 – lõige 1

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
1. Euroopa Liidu lepingu artiklis 3 seatud eesmärkide saavutamiseks hõlmab liikmesriikide ja liidu tegevus aluslepingute kohaselt niisuguse majanduspoliitika kasutuselevõttu, mis rajaneb liikmesriikide majanduspoliitika tihedal koordineerimisel, siseturul ja ühiseesmärkide kindlaksmääramisel ning mida korraldatakse kooskõlas vabal konkurentsil põhineva avatud ***turumajanduse põhimõttega***.	1. Euroopa Liidu lepingu artiklis 3 seatud eesmärkide saavutamiseks hõlmab liikmesriikide ja liidu tegevus aluslepingute kohaselt niisuguse majanduspoliitika kasutuselevõttu, mis rajaneb liikmesriikide majanduspoliitika tihedal koordineerimisel, siseturul ja ühiseesmärkide kindlaksmääramisel ning mida korraldatakse kooskõlas vabal konkurentsil põhineva avatud ***turumajandusega, mille eesmärk on saavutada täielik tööhõive ja sotsiaalne progress***.

Muudatusettepanek 115

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 121 – lõige 2 – lõik 1

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
Komisjoni soovituse põhjal ***otsust tehes sõnastab*** nõukogu liikmesriikide ja liidu majanduspoliitika üldsuuniste eelnõu ning ***esitab*** Euroopa Ülemkogule aruande.	***Pärast konsulteerimist tööturu osapooltega sõnastavad*** komisjoni soovituse põhjal ***Euroopa Parlament ja*** nõukogu ***seadusandliku tavamenetluse kohaselt otsust tehes*** liikmesriikide ja liidu majanduspoliitika üldsuuniste eelnõu ning ***esitavad*** Euroopa Ülemkogule aruande.

Muudatusettepanek 116

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 121 – lõige 2 – lõik 3

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
Selle järelduse alusel ***võtab*** nõukogu vastu soovituse, milles esitatakse nimetatud üldsuunised. ***Nõukogu informeerib oma soovitusest Euroopa Parlamenti.***	Selle järelduse alusel ***võtavad Euroopa Parlament ja*** nõukogu vastu soovituse, milles esitatakse nimetatud üldsuunised.

Muudatusettepanek 117

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 121 – lõige 3 – lõik 1

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
Et tagada liikmesriikide majanduspoliitika tihedam kooskõlastamine ning majandusliku suutlikkuse püsiv vastastikune lähenemine, ***jälgib*** nõukogu komisjoni esitatud aruannete põhjal iga liikmesriigi ja liidu majandusarengut ning nende majanduspoliitika ühtivust lõikes 2 nimetatud üldsuunistega ning annab korrapäraselt üldhinnanguid.	Et tagada liikmesriikide majanduspoliitika tihedam kooskõlastamine ning majandusliku suutlikkuse püsiv vastastikune lähenemine, ***jälgivad Euroopa Parlament ja*** nõukogu komisjoni esitatud aruannete põhjal ***ja pärast tööturu osapooltega konsulteerimist*** iga liikmesriigi ja liidu majandusarengut ning nende majanduspoliitika ühtivust lõikes 2 nimetatud üldsuunistega ning annab korrapäraselt üldhinnanguid.

Muudatusettepanek 118

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 121 – lõige 4 – lõik 1

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
Kui lõikes 3 sätestatud menetluse kohaselt tehakse kindlaks, et liikmesriigi majanduspoliitika ei vasta lõikes 2 märgitud üldsuunistele või et see võib ohustada majandus- ja rahaliidu nõuetekohast toimimist, võib komisjon teha asjassepuutuvale liikmesriigile hoiatuse. Nõukogu võib komisjoni soovituse põhjal anda asjassepuutuvale liikmesriigile vajalikud soovitused. Nõukogu ***võib*** komisjoni ettepaneku põhjal otsustada ***oma*** soovitused avaldada.	Kui lõikes 3 sätestatud menetluse kohaselt tehakse kindlaks, et liikmesriigi majanduspoliitika ei vasta lõikes 2 märgitud üldsuunistele või et see võib ohustada majandus- ja rahaliidu nõuetekohast toimimist, võib komisjon teha asjassepuutuvale liikmesriigile hoiatuse. Nõukogu võib komisjoni soovituse põhjal anda asjassepuutuvale liikmesriigile vajalikud soovitused. ***Euroopa Parlament ja*** nõukogu ***võivad*** komisjoni ettepaneku põhjal otsustada ***nõukogu*** soovitused avaldada.

Muudatusettepanek 119

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 122 – lõige 1

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
1. Ilma et see piiraks muude aluslepingutes sätestatud menetluste kohaldamist, võib nõukogu komisjoni ettepaneku põhjal ja liikmesriikide vahelises solidaarsuse vaimus kehtestada majanduslikule olukorrale vastavad meetmed, eriti kui tekib tõsiseid raskusi teatud toodetega varustamisel, eelkõige energeetika valdkonnas.	***välja jäetud***

Muudatusettepanek 120

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 122 – lõige 2

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
2. Kui mõni liikmesriik on raskustes või kui tal on tõsine oht sattuda suurtesse raskustesse, mida põhjustavad loodusõnnetused või temast olenematud erandlikud juhtumid, võib nõukogu teatud tingimustel komisjoni ettepaneku põhjal anda asjaomasele liikmesriigile liidu finantsabi. Nõukogu eesistuja teatab tehtud otsusest Euroopa Parlamendile.	***välja jäetud***

Muudatusettepanek 121

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 126 – lõige 1 a (uus)

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
	1a. Liikmesriigid tagavad, et tehakse vajalikud investeeringud, et saavutada Euroopa majandus-, sotsiaal-, keskkonna- ja julgeolekueesmärgid.

Muudatusettepanek 122

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 126 – lõige 14 – lõik 2

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
Tehes otsuse pärast konsulteerimist Euroopa ***Parlamendi ja*** Euroopa ***Keskpangaga, võtab*** nõukogu seadusandliku ***erimenetluse*** kohaselt ***ühehäälselt*** vastu asjakohased sätted, millega nimetatud protokoll seejärel asendatakse.	Tehes otsuse pärast konsulteerimist Euroopa ***Keskpangaga, võtavad*** Euroopa ***Parlament ja*** nõukogu seadusandliku ***tavamenetluse*** kohaselt vastu asjakohased sätted, millega nimetatud protokoll seejärel asendatakse.

Muudatusettepanek 123

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 126 – lõige 14 – lõik 3

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
Nõukogu ***kehtestab*** komisjoni ettepaneku põhjal ***ja pärast konsulteerimist Euroopa Parlamendiga üksikasjaliku eeskirja*** ja määratlused nimetatud protokolli sätete kohaldamiseks, arvestades käesoleva lõike teisi sätteid.	***Euroopa Parlament ja*** nõukogu ***kehtestavad*** komisjoni ettepaneku põhjal ***seadusandliku tavamenetluse kohaselt üksikasjaliku korra*** ja määratlused nimetatud protokolli sätete kohaldamiseks, arvestades käesoleva lõike teisi sätteid.

Muudatusettepanek 124

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 148 – lõige 1

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
1 Euroopa Ülemkogu ***arutab*** igal aastal tööhõive olukorda liidus ja ***teeb*** selle kohta järeldusi ***nõukogu ja*** komisjoni ***ühise*** aastaaruande põhjal.	1. ***Euroopa Parlament ja*** Euroopa Ülemkogu ***arutavad*** igal aastal tööhõive olukorda liidus ja ***teevad*** selle kohta järeldusi komisjoni aastaaruande põhjal***, mis sisaldab lõikes 3 osutatud aruannetest saadud teavet***.

Muudatusettepanek 125

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 148 – lõige 2

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
2 Euroopa Ülemkogu järeldustest lähtudes ***koostab otsuse tegev*** nõukogu igal aastal komisjoni ettepaneku põhjal ja pärast konsulteerimist ***Euroopa Parlamendi,*** majandus- ja sotsiaalkomitee, regioonide komitee ning artiklis 150 nimetatud tööhõivekomiteega suunised, mida liikmesriigid oma tööhõivepoliitikas arvesse võtavad. Need suunised ***on kooskõlas*** artikli 121 lõike 2 kohaselt ***vastuvõetud üldsuunistega***.	2. ***Euroopa Parlamendi ja*** Euroopa Ülemkogu järeldustest lähtudes ***koostavad Euroopa Parlament ja*** nõukogu igal aastal komisjoni ettepaneku põhjal ja pärast konsulteerimist majandus- ja sotsiaalkomitee, regioonide komitee ning artiklis 150 nimetatud tööhõivekomiteega suunised, mida liikmesriigid oma tööhõivepoliitikas arvesse võtavad. Need suunised ***täiendavad*** artikli 121 lõike 2 kohaselt ***vastu võetud üldsuuniseid ning nende eesmärk on tagada Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni poolt 2017. aastal Göteborgi tippkohtumisel välja kuulutatud Euroopa sotsiaalõiguste samba põhimõtete ja õiguste rakendamine.***

Muudatusettepanek 126

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 148 – lõige 3

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
3 Iga liikmesriik esitab ***nõukogule ja*** komisjonile aastaaruande põhimeetmete kohta, mis võetakse tema tööhõivepoliitika rakendamiseks vastavalt lõikes 2 osutatud tööhõivesuunistele.	3. Iga liikmesriik esitab komisjonile aastaaruande põhimeetmete kohta, mis võetakse tema tööhõivepoliitika rakendamiseks vastavalt lõikes 2 osutatud tööhõivesuunistele.

Muudatusettepanek 127

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 148 – lõige 4

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
4. Lõikes 3 osutatud aruannete põhjal ***ja olles ära kuulanud tööhõivekomitee arvamuse, kontrollib*** nõukogu igal aastal liikmesriikide tööhõivepoliitika elluviimist vastavalt tööhõivesuunistele. Nõukogu ***võib*** komisjoni soovituse põhjal anda liikmesriikidele soovitusi, kui ***ta*** seda kontrollimise põhjal vajalikuks ***peab***.	4. Lõikes 3 osutatud aruannete põhjal ***kontrollivad Euroopa Parlament ja*** nõukogu igal aastal liikmesriikide tööhõivepoliitika elluviimist vastavalt tööhõivesuunistele. ***Euroopa Parlament ja*** nõukogu ***võivad*** komisjoni soovituse põhjal anda liikmesriikidele soovitusi, kui ***nad peavad*** seda kontrollimise põhjal vajalikuks.

Muudatusettepanek 128

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 148 – lõige 5

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
5. Kontrollimise tulemuste põhjal ***teevad nõukogu ja*** komisjon tööhõive olukorrast liidus ja tööhõivesuuniste rakendamisest ***ühise*** aastaaruande Euroopa Ülemkogule.	5. Kontrollimise tulemuste põhjal ***teeb*** komisjon tööhõive olukorrast liidus ja tööhõivesuuniste rakendamisest aastaaruande ***Euroopa Parlamendile ja*** Euroopa Ülemkogule.

Muudatusettepanek 129

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 151 – lõik 1

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
Pidades silmas sotsiaalseid põhiõigusi, nagu need on määratletud ***18. oktoobril 1961 Torinos allakirjutatud Euroopa sotsiaalhartas ja*** liidu 1989. aasta hartas töötajate sotsiaalsete põhiõiguste kohta, võtavad liit ja liikmesriigid oma eesmärgiks tööhõive edendamise ning parandatud elamis- ja töötingimused, et võimaldada nende ühtlustamist samal ajal jätkuva parandamisega, piisava sotsiaalkaitse, tööturu osapoolte dialoogi, inimressursside arendamise, pidades silmas kestvat kõrget tööhõivet ja tööturult väljatõrjumise tõkestamist.	Pidades silmas sotsiaalseid põhiõigusi, nagu need on määratletud ***läbivaadatud Euroopa sotsiaalhartas, mis allkirjastati Strasbourgis 3. mail 1996,*** liidu 1989. aasta hartas töötajate sotsiaalsete põhiõiguste kohta***, Euroopa sotsiaalõiguste sambas ja Euroopa Liidu põhiõiguste hartas***, võtavad liit ja liikmesriigid oma eesmärgiks tööhõive edendamise ning parandatud elamis- ja töötingimused, et võimaldada nende ühtlustamist samal ajal jätkuva parandamisega, piisava sotsiaalkaitse, tööturu osapoolte dialoogi, inimressursside arendamise, pidades silmas kestvat kõrget tööhõivet ja tööturult väljatõrjumise tõkestamist.

Muudatusettepanek 130

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 151 – lõik 1 a (uus)

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
	Erisätted, mis käsitlevad sotsiaalse progressi määratlemist ja rakendamist ning seost sotsiaalsete põhiõiguste ja liidu muude poliitikavaldkondade vahel, määratakse kindlaks aluslepingutele lisatud protokollis Euroopa Liidu sotsiaalse progressi kohta.

Muudatusettepanek 131

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 153 – lõige 1 – punkt b a (uus)

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
	ba) õiglane üleminek ja muutusteks valmisolek;

Muudatusettepanek 132

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 153 – lõige 1 – punkt e

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
e) töötajate teavitamine ja ***ärakuulamine***;	e) töötajate teavitamine***, ärakuulamine*** ja ***osalemine***;

Muudatusettepanek 133

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 153 – lõige 1 – punkt i

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
i) ***meeste ja naiste võrdõiguslikkus*** seoses ***nende*** võimalustega tööturul ja kohtlemisega tööl;	i) ***soolise võrdõiguslikkuse edendamine*** seoses võimalustega tööturul ja kohtlemisega tööl;

Muudatusettepanek 134

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 153 – lõige 1 – punkt j

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
j) sotsiaalse tõrjutuse vastu võitlemine;	j) ***vaesuse ja*** sotsiaalse tõrjutuse vastu võitlemine ***ning sotsiaaleluruumide toetamine***;

Muudatusettepanek 135

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 153 – lõige 2 – lõik 1 – punkt b

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
b) lõike 1 punktides ***a***–***i*** osutatud valdkondades direktiivide abil vastu võtta miinimumnõuded järkjärguliseks rakendamiseks, arvestades igas liikmesriigis kehtivaid tingimusi ja tehnilisi eeskirju. Sellistes direktiivides hoidutakse haldus-, finants- ja õiguslike piirangute kehtestamisest viisil, mis pidurdaks väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete loomist ja arengut.	b) lõike 1 punktides ***a***–***k*** osutatud valdkondades direktiivide abil vastu võtta miinimumnõuded järkjärguliseks rakendamiseks, arvestades igas liikmesriigis kehtivaid tingimusi ja tehnilisi eeskirju. Sellistes direktiivides hoidutakse haldus-, finants- ja õiguslike piirangute kehtestamisest viisil, mis pidurdaks väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete loomist ja arengut.

Muudatusettepanek 136

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 153 – lõige 2 – lõik 3

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
Lõike 1 punktides c, d, f ja g osutatud valdkondades teeb nõukogu otsuse seadusandliku erimenetluse kohaselt ühehäälselt pärast konsulteerimist Euroopa Parlamendi ja nimetatud komiteedega.	***välja jäetud***

Muudatusettepanek 137

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 153 – lõige 2 – lõik 4

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
Nõukogu võib komisjoni ettepaneku põhjal pärast konsulteerimist Euroopa Parlamendiga teha ühehäälselt otsuse muuta seadusandlik tavamenetlus kehtivaks ka käesoleva artikli lõike 1 punktide d, f ja g suhtes.	***välja jäetud***

Muudatusettepanek 138

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 153 – lõige 4 – taane 1 a (uus)

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
	— ***– ei anna mõjuvat alust alandada liikmesriikides töötajatele juba tagatud kaitse taset,***

Muudatusettepanek 139

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 157 – lõige 1

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
1. Iga liikmesriik tagab ***meestele ja naistele*** võrdse või võrdväärse töö eest võrdse tasu maksmise põhimõtte rakendamise.	1. Iga liikmesriik tagab ***kõigile töötajatele, olenemata nende soost,*** võrdse või võrdväärse töö eest võrdse tasu maksmise põhimõtte rakendamise.

Muudatusettepanek 140

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 157 – lõige 2 – lõik 2 – sissejuhatav osa

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
Võrdne tasu ilma soolise diskrimineerimiseta tähendab, et:	(Ei puuduta eestikeelset versiooni.)

Muudatusettepanek 141

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 157 – lõige 3

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
3. Seadusandliku tavamenetluse kohaselt ja pärast konsulteerimist majandus- ja sotsiaalkomiteega võtavad Euroopa Parlament ja nõukogu meetmeid, et tagada ***meeste ja naiste võrdsete võimaluste*** ja ***võrdse kohtlemise*** põhimõtte, sealhulgas võrdse või võrdväärse töö eest võrdse tasu maksmise põhimõtte kohaldamine tööhõive ja elukutse küsimustes.	3. Seadusandliku tavamenetluse kohaselt ja pärast konsulteerimist majandus- ja sotsiaalkomiteega võtavad Euroopa Parlament ja nõukogu meetmeid, et tagada ***võrdse kohtlemise*** ja ***soolise võrdõiguslikkuse*** põhimõtte, sealhulgas võrdse või võrdväärse töö eest võrdse tasu maksmise põhimõtte kohaldamine tööhõive ja elukutse küsimustes.

Muudatusettepanek 142

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 157 – lõige 4

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
4. Pidades silmas ***meeste ja naiste*** täieliku ja tegeliku võrdõiguslikkuse tagamist tööasjus, ei takista võrdse kohtlemise põhimõte ühtki liikmesriiki säilitamast või võtmast meetmeid, mis sätestavad erilised eelised, et hõlbustada alaesindatud ***sool*** tegutsemist oma kutsealal ja ära hoida või heastada halvemusi tööalases karjääris.	4. Pidades silmas täieliku ja tegeliku ***soolise*** võrdõiguslikkuse tagamist tööasjus, ei takista võrdse kohtlemise põhimõte ühtki liikmesriiki säilitamast või võtmast meetmeid, mis sätestavad erilised eelised, et hõlbustada alaesindatud ***sugudel kogu nende mitmekesisuses*** tegutsemist oma kutsealal ja ära hoida või heastada halvemusi tööalases karjääris.

Muudatusettepanek 143

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 165 – lõige 2 – taane -1 (uus)

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
	– töötada välja ühised eesmärgid ja standardid hariduse jaoks, mis edendab demokraatlikke väärtusi ja õigusriiki ning digi- ja majanduskirjaoskust;

Muudatusettepanek 144

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 165 – lõige 2 – taane 3

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
— ***soodustada haridusasutustevahelist*** koostööd;	— ***edendada haridussüsteemide vahelist*** koostööd ***ja sidusust, tagades samal ajal kultuuritraditsioonid ja piirkondliku mitmekesisuse***;

Muudatusettepanek 145

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 166 – lõige 1

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
1. Liit ***rakendab kutseõppepoliitikat, mis toetab ja täiendab liikmesriikide*** meetmeid***, samal ajal täiel määral respekteerides liikmesriikide vastutust kutseõppe sisu ja korralduse eest***.	1. Liit ***ja liikmesriigid rakendavad pärast tööturu osapooltega konsulteerimist*** meetmeid ***kutseõppepoliitika tõhustamiseks, võttes arvesse riikide tavade mitmekesisust***.

Muudatusettepanek 146

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 166 – lõige 2 – taane 2

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
— parandada esialgset ja täiendkutseõpet, et hõlbustada kutsealale pääsu ja naasmist tööturule;	— ***töötada välja kutseõppe ühised standardid ning*** parandada esialgset ja täiendkutseõpet, et hõlbustada kutsealale pääsu ja naasmist tööturule ***ning suurendada töötajate liikuvust liidus***;

Muudatusettepanek 147

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 168 – lõige 1 – lõik 2

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
Liidu meetmed, mis täiendavad liikmesriikide poliitikat, on suunatud rahvatervise parandamisele, inimeste haiguste ennetamisele ja füüsilist ja vaimset tervist ohustavate tegurite kõrvaldamisele. Sellised meetmed hõlmavad võitlust olulisemate tervisehäirete vastu, edendades nende põhjuste, leviku ja vältimise uurimist, samuti tervishoiualast selgitus- ja kasvatustööd, ning tõsiste piiriüleste terviseohtude seiret, nende eest varajast hoiatamist ja nende vastu võitlemist.	Liidu meetmed, mis täiendavad liikmesriikide poliitikat, on suunatud rahvatervise parandamisele, inimeste haiguste ennetamisele ja füüsilist ja vaimset tervist ohustavate tegurite kõrvaldamisele. Sellised meetmed hõlmavad võitlust olulisemate tervisehäirete vastu, edendades nende põhjuste, leviku ja vältimise uurimist, samuti tervishoiualast selgitus- ja kasvatustööd, ning tõsiste piiriüleste terviseohtude seiret, nende eest varajast hoiatamist ja nende vastu võitlemist ***kooskõlas integreeritud ja ühtse käsitusega, et tasakaalustada ja optimeerida inimeste, loomade ja keskkonna tervist***.

Muudatusettepanek 148

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 168 – lõige 4 – punkt b

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
b) ***veterinaaria-*** ja fütosanitaaralal meetmeid, mille otsene eesmärk on rahvatervise kaitse;	b) ***veterinaaria, loomade heaolu*** ja fütosanitaaralal meetmeid, mille otsene eesmärk on rahvatervise kaitse;

Muudatusettepanek 149

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 168 – lõige 4 – punkt c a (uus)

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
	ca) meetmeid, millega kehtestatakse ühised näitajad üldise ja võrdse juurdepääsu kohta taskukohastele ja kvaliteetsetele tervishoiuteenustele, sealhulgas seksuaal- ja reproduktiivtervise ning seonduvate õiguste valdkonnas;

Muudatusettepanek 150

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 168 – lõige 4 – punkt c b (uus)

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
	cb) meetmeid tõsistest piiriülestest terviseohtudest varajaseks teatamiseks, nende seireks ja ohjamiseks, eelkõige pandeemiate korral. Need meetmed ei takista liikmesriike säilitamast või vastu võtmast tugevdatud kaitsemeetmeid, kui need on põhjendatud;

Muudatusettepanek 151

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 168 – lõige 4 – punkt c c (uus)

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
	cc) meetmeid nakkushaiguste ja mittenakkuslike haiguste, sealhulgas haruldaste haiguste ühtse diagnostika, teabe ja ravi kättesaadavuse jälgimiseks ja koordineerimiseks.

Muudatusettepanek 152

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 179 – lõige 1

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
1. Liidu eesmärk on tugevdada oma teaduslikke ja tehnoloogilisi aluseid, luues Euroopa teadusruumi, kus teadlased, teaduslik teave ja tehnoloogia vabalt liiguvad ja toetada nende, kaasa arvatud asjaomase tööstuse konkurentsivõime arengut, samal ajal edendades kõiki neid teadusuuringuid, mida peetakse vajalikuks aluslepingute teiste peatükkide põhjal.	1. Liidu eesmärk on tugevdada oma teaduslikke ja tehnoloogilisi aluseid, luues Euroopa teadusruumi, kus teadlased, teaduslik teave ja tehnoloogia vabalt liiguvad ja toetada nende, kaasa arvatud asjaomase tööstuse konkurentsivõime arengut, samal ajal edendades kõiki neid teadusuuringuid, mida peetakse vajalikuks aluslepingute teiste peatükkide põhjal ***ning austades ja edendades akadeemilist vabadust ning teadusliku uurimistöö ja õpetamise vabadust***.

Muudatusettepanek 153

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 189 – lõige 1

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
1. Teaduse ja tehnika progressi ning tööstuse konkurentsivõime edendamiseks, samuti oma poliitika elluviimiseks töötab liit välja Euroopa kosmosepoliitika. Selleks võib ta edendada ühiseid algatusi, toetada teadusuuringuid ja tehnoloogia arendamist ning koordineerida kosmose uurimiseks ja kasutamiseks vajalikke jõupingutusi.	1. Teaduse ja tehnika progressi ning tööstuse konkurentsivõime edendamiseks, samuti oma poliitika elluviimiseks töötab liit välja Euroopa ***ühise*** kosmosepoliitika ***ja -strateegia***. Selleks võib ta edendada ühiseid algatusi, toetada teadusuuringuid ja tehnoloogia arendamist ning koordineerida kosmose uurimiseks ja kasutamiseks vajalikke jõupingutusi.

Muudatusettepanek 154

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 189 – lõige 2

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
2. Lõikes 1 osutatud eesmärkide saavutamisele kaasaaitamiseks kehtestavad Euroopa Parlament ja nõukogu seadusandliku tavamenetluse kohaselt vajalikud meetmed, näiteks Euroopa kosmoseprogrammi kujul, ***ilma et see kohustaks liikmesriike oma õigus-*** ja ***haldusnorme ühtlustama***.	2. Lõikes 1 osutatud eesmärkide saavutamisele kaasaaitamiseks kehtestavad Euroopa Parlament ja nõukogu seadusandliku tavamenetluse kohaselt vajalikud meetmed, näiteks Euroopa kosmoseprogrammi kujul, ***töötades välja ühise raamistiku kosmosetegevuse jaoks*** ja ***ratifitseerides olemasolevad rahvusvahelised lepingud***.

Muudatusettepanek 155

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 191 – lõige -1 (uus)

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
	-1. Pidades silmas oma vastutust tulevaste põlvkondade ees, kaitseb Euroopa Liit kooskõlas aluslepingutega loomulikke elu aluseid ja loomi liidu õigusega, sealhulgas täitev- ja õigusmeetmetega.

Muudatusettepanek 156

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 191 – lõige 1 – taane 4

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
— meetmete edendamine rahvusvahelisel tasandil, selleks et tegelda piirkondlike ja ülemaailmsete keskkonnaprobleemidega ja eelkõige võidelda kliimamuutuste vastu.	— meetmete edendamine ***liidu ja*** rahvusvahelisel tasandil, selleks et tegelda piirkondlike ja ülemaailmsete keskkonnaprobleemidega ja eelkõige võidelda kliimamuutuste vastu***, kaitsta elurikkust ja täita liidu rahvusvahelisi kohustusi***.

Muudatusettepanek 157

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 191 – lõige 2 – lõik 1

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
Liidu keskkonnapoliitika, võttes arvesse liidu eri piirkondade olukorra mitmekesisust, seab eesmärgiks kaitstuse kõrge taseme. See rajaneb ettevaatusprintsiibil ***ja*** põhimõtetel, mille järgi tuleb võtta ennetusmeetmeid ja keskkonnakahjustus heastada eeskätt kahjustuse kohas, saastaja peab aga maksma.	Liidu keskkonnapoliitika, võttes arvesse liidu eri piirkondade olukorra mitmekesisust, seab eesmärgiks kaitstuse kõrge taseme. See rajaneb ***terviseühtsuse põhimõttel ja*** ettevaatusprintsiibil***, samuti*** põhimõtetel, mille järgi tuleb võtta ennetusmeetmeid ja keskkonnakahjustus heastada eeskätt kahjustuse kohas, saastaja peab aga maksma.

Muudatusettepanek 158

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 191 – lõige 3 – taane 2 a (uus)

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
	— ***riski ületada planeedi taluvuspiire, kohaldades ettevaatuspõhimõtet;***

Muudatusettepanek 159

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 191 a (uus)

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
	Artikkel 191a
	1. Kooskõlas oma rahvusvaheliste kohustustega teeb liit pingutusi ülemaailmse temperatuuri tõusu piiramiseks ning järgib eesmärki tasakaalustada kogu liidus kasvuhoonegaaside heidet ja sidumist, et saavutada negatiivsed heitkogused.
	2. Meetmete eelnõude või seadusandlike ettepanekute, sealhulgas eelarveettepanekute vastuvõtmisel püüab komisjon viia need meetmete eelnõud ja ettepanekud vastavusse lõikes 1 osutatud eesmärkidega. Mittevastavuse korral esitab komisjon mittevastavuse põhjused asjaomasele ettepanekule lisatud mõjuhinnangu osana.

Muudatusettepanek 160

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 192 – lõige 2

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
2. Erandina lõikes 1 sätestatud otsustamismenetlusest ja ilma et see piiraks artikli 114 kohaldamist, võtab nõukogu pärast konsulteerimist Euroopa Parlamendi, majandus- ja sotsiaalkomitee ning regioonide komiteega seadusandliku erimenetluse kohaselt ühehäälselt vastu:	***välja jäetud***
a) peamiselt maksusätteid;	
b) meetmeid, mis käsitlevad:	
— asulaplaneerimist;	
— veeressursside kvantitatiivset majandamist või mis otseselt või kaudselt mõjutavad nende ressursside kättesaadavust;	
— maa kasutamist, välja arvatud jäätmemajandus;	

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
c) meetmeid, mis mõjutavad oluliselt liikmesriigi valikut erinevate energiaallikate vahel ning tema energiavarustuse üldstruktuuri. ***Nõukogu võib komisjoni ettepaneku põhjal ning pärast konsulteerimist Euroopa Parlamendi, majandus- ja sotsiaalkomitee ning regioonide komiteega ühehäälselt teha otsuse kohaldada seadusandlikku tavamenetlust esimeses lõigus märgitud valdkondade suhtes.***	

Muudatusettepanek 161

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 192 – lõige 3

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
3. Euroopa Parlament ja nõukogu võtavad seadusandliku tavamenetluse kohaselt ning pärast konsulteerimist majandus- ja sotsiaalkomitee ning regioonide komiteega vastu üldised tegevusprogrammid, milles määratakse kindlaks esmatähtsad eesmärgid. ***Nende programmide elluviimiseks vajalikud meetmed võetakse vastu olenevalt juhtumist kas lõike 1 või 2 tingimuste kohaselt.***	***välja jäetud***

Muudatusettepanek 162

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 194 – lõige 1 – sissejuhatav osa

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
1. Siseturu rajamise ja toimimise raames ning pidades silmas vajadust säilitada ja parandada keskkonda, on liidu energiapoliitikal liikmesriikide vahelise solidaarsuse vaimus järgmised eesmärgid:	1. Siseturu rajamise ja toimimise raames ning pidades silmas vajadust säilitada ja parandada keskkonda, on liidu ***ühisel*** energiapoliitikal liikmesriikide vahelise solidaarsuse vaimus järgmised eesmärgid:

Muudatusettepanek 163

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 194 – lõige 1 – punkt b

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
b) tagada ***energiaga varustamise*** kindlus ***liidus***;	b) tagada ***liidus kõigile energiavarustuse*** kindlus ***ja taskukohasus***;

Muudatusettepanek 164

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 194 – lõige 1 – punkt c

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
c) ***edendada energia tõhusat kasutamist*** ja ***säästmist*** ning uute ja taastuvate energiaallikate ***väljaarendamist*** ning	c) ***tagada energiatõhusus*** ja ***-sääst*** ning uute ja taastuvate energiaallikate ***väljaarendamine, et luua energiasüsteem, mis põhineb energiatõhususel ja taastuvenergial;*** ning

Muudatusettepanek 165

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 194 – lõige 1 – punkt d

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
d) ***edendada*** energiavõrkude ***sidumist.***	d) ***tagada*** energiavõrkude ***sidumine;***

Muudatusettepanek 166

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 194 – lõige 1 – punkt d a (uus)

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
	da) kujundada välja üldine energiasüsteem kooskõlas rahvusvaheliste kokkulepetega kliimamuutuste leevendamiseks.

Muudatusettepanek 167

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 194 – lõige 2 – lõik 2

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
Need meetmed ei mõjuta liikmesriigi õigust määrata kindlaks oma energiavarude kasutamise tingimusi, tema valikuid erinevate energiaallikate vahel ning tema energiavarustuse üldstruktuuri, ilma et see piiraks artikli 192 lõike 2 punkti c kohaldamist.	***välja jäetud***

Muudatusettepanek 168

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 194 – lõige 3

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
3. Erandina lõikest 2 kehtestab nõukogu seadusandliku erimenetluse kohaselt ning pärast konsulteerimist Euroopa Parlamendiga ühehäälselt asjaomases lõikes osutatud meetmed, kui need on peamiselt maksualased.	***välja jäetud***

Muudatusettepanek 169

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 206

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
Tolliliidu rajamisega vastavalt artiklitele 28–32 aitab liit ühistes huvides kaasa ülemaailmse kaubanduse harmoonilisele arengule, rahvusvahelises kaubanduses ja välismaiste otseinvesteeringute suhtes kehtivate piirangute järkjärgulisele kaotamisele ning tolli- ja muude tõkete vähendamisele.	Tolliliidu rajamisega vastavalt artiklitele 28–32 aitab liit ühistes huvides kaasa ***reeglitepõhise ja mitmepoolse*** ülemaailmse kaubanduse harmoonilisele arengule, rahvusvahelises kaubanduses ja välismaiste otseinvesteeringute suhtes kehtivate piirangute järkjärgulisele kaotamisele ning tolli- ja muude tõkete vähendamisele***, edendades samal ajal ühise kaubanduspoliitikaga eelkõige demokraatlikke väärtusi, head valitsemistava, inimõigusi ja kestlikkust***.

Muudatusettepanek 170

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 207 – lõige 1

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
1. Ühine kaubanduspoliitika rajaneb ühtsetel põhimõtetel, eriti mis puutub tariifide muutmisse, kauba- ja teenustevahetusega ning intellektuaalomandi kaubandusaspektidega seotud tolli- ja kaubanduskokkulepete sõlmimisse, välismaistesse ***otseinvesteeringutesse***, liberaliseerimismeetmete ühtlustamisse, ekspordipoliitikasse ning kaubanduse kaitsemeetmetesse, näiteks meetmetesse, mida võetakse dumpingu või subsiidiumide puhul. Ühist kaubanduspoliitikat teostatakse kooskõlas liidu välistegevuse põhimõtete ja eesmärkidega.	1. Ühine kaubanduspoliitika rajaneb ühtsetel põhimõtetel, eriti mis puutub tariifide muutmisse, kauba- ja teenustevahetusega ning intellektuaalomandi kaubandusaspektidega seotud tolli- ja kaubanduskokkulepete sõlmimisse, ***välisinvesteeringutesse, sh investeeringute kaitsesse, majandusjulgeolekusse***, liberaliseerimismeetmete ühtlustamisse, ekspordipoliitikasse ning kaubanduse kaitsemeetmetesse, näiteks meetmetesse, mida võetakse dumpingu või subsiidiumide puhul. Ühist kaubanduspoliitikat teostatakse kooskõlas liidu välistegevuse põhimõtete ja eesmärkidega***, samuti kliimaneutraalsuse eesmärgiga***.

Muudatusettepanek 171

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 207 – lõige 3 – lõik 2

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
Komisjon annab soovitusi nõukogule, kes volitab komisjoni alustama vajalikke läbirääkimisi. ***Nõukogu ja*** komisjon ***tagavad*** selle, et läbirääkimiste tulemusel sõlmitavad lepingud vastavad liidusisesele poliitikale ja ***eeskirjadele***.	***Euroopa Parlament ja nõukogu annavad komisjoni soovitusel komisjonile volituse alustada*** vajalikke läbirääkimisi. Komisjon ***vastutab*** selle ***eest***, et läbirääkimiste tulemusel sõlmitavad lepingud vastavad liidusisesele poliitikale ja ***reeglitele***.

Muudatusettepanek 172

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 207 – lõige 3 – lõik 3

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
Komisjon peab läbirääkimisi, konsulteerides erikomiteega, ***mille nõukogu määrab*** selle ülesande täitmisel ***komisjoni abistama***, ning niisuguste juhiste raames, mida nõukogu peab vajalikuks komiteele anda. Komisjon annab ***erikomiteele*** ja ***Euroopa Parlamendile*** regulaarselt aru läbirääkimiste edenemise kohta.	Komisjon peab läbirääkimisi, konsulteerides ***Euroopa Parlamendi pädeva komisjoniga ja nõukogu määratud*** erikomiteega, ***kes abistab komisjoni*** selle ülesande täitmisel, ning niisuguste juhiste raames, mida nõukogu peab vajalikuks komiteele anda. Komisjon annab ***Euroopa Parlamendi pädevale komisjonile*** ja ***nõukogu määratud erikomiteele*** regulaarselt aru läbirääkimiste edenemise kohta.

Muudatusettepanek 173

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 207 – lõige 3 – lõik 3 a (uus)

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
	Erandina artikli 218 lõikest 5 võivad Euroopa Parlament ja nõukogu võtta vastu otsuse, millega lubatakse lepingut ajutiselt kohaldada enne selle jõustumist.

Muudatusettepanek 174

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 207 – lõige 4 – lõik 1

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
Seoses lõikes 3 osutatud lepingute üle läbirääkimisega ja nende sõlmimisega teeb nõukogu otsused ***kvalifitseeritud häälteenamusega***.	Seoses lõikes 3 osutatud lepingute üle läbirääkimisega ja nende sõlmimisega teeb nõukogu otsused ***lihthäälteenamusega***.

Muudatusettepanek 175

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 207 – lõige 4 – lõik 2

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
Seoses lepingute üle läbirääkimise ja nende sõlmimisega teenuste valdkonnas ja intellektuaalomandi kaubandusaspektide valdkonnas, samuti välismaiste otseinvesteeringute valdkonnas, teeb nõukogu otsused ***ühehäälselt, kui need lepingud sisaldavad sätteid, mille puhul liidusiseste eeskirjade vastuvõtmiseks on nõutav ühehäälsus***.	Seoses lepingute üle läbirääkimise ja nende sõlmimisega teenuste valdkonnas ja intellektuaalomandi kaubandusaspektide valdkonnas, samuti välismaiste otseinvesteeringute valdkonnas, teeb nõukogu otsused ***kvalifitseeritud häälteenamusega***.

Muudatusettepanek 176

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 207 – lõige 4 – lõik 3 – sissejuhatav osa

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
Nõukogu teeb samuti ***ühehäälse*** otsuse lepingute üle läbirääkimiseks ja nende sõlmimiseks:	Nõukogu teeb samuti ***kvalifitseeritud häälteenamusega*** otsuse lepingute üle läbirääkimiseks ja nende sõlmimiseks:

Muudatusettepanek 177

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 207 – lõige 5 a (uus)

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
	5a. Liidus tehtavate välismaiste otseinvesteeringute jälgimiseks ja uurimiseks luuakse alaline mehhanism. Mehhanismi võib kasutada Euroopa huvide kaitsmiseks.

Muudatusettepanek 178

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 218 – lõige 2

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
2. Nõukogu annab loa alustada läbirääkimisi, võtab vastu läbirääkimisjuhised, annab loa lepingutele alla kirjutada ja sõlmib lepingud.	2. Nõukogu***, olles saanud Euroopa Parlamendilt nõusoleku,*** annab loa alustada läbirääkimisi, võtab vastu läbirääkimisjuhised, annab loa lepingutele alla kirjutada ja sõlmib lepingud.

Muudatusettepanek 179

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 218 – lõige 2 a (uus)

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
	2a. Erandina lõikest 2 on artikli 207 kohaldamisalasse kuuluvate lepingute puhul läbirääkimiste alustamiseks vaja Euroopa Parlamendi ja nõukogu luba.

Muudatusettepanek 180

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 218 – lõige 6 – lõik 2 – sissejuhatav osa

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
Välja arvatud juhul, kui leping on seotud eranditult ühise välis- ja julgeolekupoliitikaga, võtab nõukogu vastu otsuse lepingu sõlmimise kohta:	Välja arvatud juhul, kui leping on seotud eranditult ühise välis- ja julgeolekupoliitikaga, võtab nõukogu ***pärast Euroopa Parlamendilt nõusoleku saamist*** vastu otsuse lepingu sõlmimise kohta:

Muudatusettepanek 181

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 218 – lõige 6 – lõik 2 – punkt a

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
a) pärast Euroopa Parlamendilt nõusoleku saamist järgmistel juhtudel:	***välja jäetud***
i) assotsieerimislepingud;	
ii) leping, liidu ühinemise kohta Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooniga;	
iii) lepingud, mis koostöömenetlusi kehtestades loovad teatud institutsioonilisi raamistikke;	
iv) liidu eelarvele olulist mõju avaldavad lepingud;	
v) lepingud, mis hõlmavad valdkondi, mille suhtes kohaldatakse kas seadusandlikku tavamenetlust või seadusandlikku erimenetlust, mille puhul on nõutav Euroopa Parlamendi nõusolek.	
Kiireloomulisel juhul võivad Euroopa Parlament ja nõukogu kokku leppida nõusoleku andmise tähtajas;	

Muudatusettepanek 182

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 218 – lõige 6 – lõik 2 – punkt b

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
b) pärast konsulteerimist Euroopa Parlamendiga muudel juhtudel. Euroopa Parlament esitab oma arvamuse tähtaja jooksul, mille nõukogu võib määrata sõltuvalt asja kiireloomulisusest. Kui selle tähtaja jooksul arvamust ei ole esitatud, võib nõukogu teha otsuse.	***välja jäetud***

Muudatusettepanek 183

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 218 – lõige 7

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
7. Lepingu sõlmimisel ***võib*** nõukogu erandina lõigetest 5, 6 ja 9 volitada läbirääkijat kiitma liidu nimel heaks lepingu muudatusi, kui leping näeb ette, et muudatused tuleb vastu võtta lihtsustatud korras või et seda peab tegema lepingus sätestatud organ. Nõukogu võib sellisele volitamisele seada eritingimusi.	7. Lepingu sõlmimisel ***võivad Euroopa Parlament ja*** nõukogu erandina lõigetest 5, 6 ja 9 volitada läbirääkijat kiitma liidu nimel heaks lepingu muudatusi, kui leping näeb ette, et muudatused tuleb vastu võtta lihtsustatud korras või et seda peab tegema lepingus sätestatud organ. Nõukogu võib sellisele volitamisele seada eritingimusi.

Muudatusettepanek 184

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 218 – lõige 9

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
9. Nõukogu võtab komisjoni või liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika ***kõrge esindaja*** ettepaneku põhjal vastu otsuse, millega peatatakse lepingu täitmine ja kehtestatakse lepingus sätestatud organis liidu nimel võetavad seisukohad, kui asjaomasel organil tuleb vastu võtta õigusliku toimega akte, välja arvatud õigusaktid, millega täiendatakse või muudetakse lepingu institutsioonilist raamistikku.	9. Nõukogu võtab komisjoni või liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika ***sekretäri*** ettepaneku põhjal ***ja pärast Euroopa Parlamendilt nõusoleku saamist*** vastu otsuse, millega peatatakse lepingu täitmine ja kehtestatakse lepingus sätestatud organis liidu nimel võetavad seisukohad, kui asjaomasel organil tuleb vastu võtta õigusliku toimega akte, välja arvatud õigusaktid, millega täiendatakse või muudetakse lepingu institutsioonilist raamistikku. *(Sõnade „kõrge esindaja“ muudatust kohaldatakse kogu teksti ulatuses. Muudatuse vastuvõtmise korral viiakse see sisse kogu tekstis.)*

Muudatusettepanek 185

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 218 – lõige 10

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
10. Euroopa Parlamenti teavitatakse viivitamata ja täielikult kõigil menetluse etappidel.	10. Euroopa Parlamenti teavitatakse viivitamata ja täielikult kõigil menetluse etappidel***, sealhulgas läbirääkimiste alustamisest ja protsessist, lepingute allkirjastamisest ja täitmisest ning nendes lepingutes sätestatud kohustuste täitmise peatamisest***.

Muudatusettepanek 186

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 222 – lõige -1 (uus)

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
	-1. Euroopa Liitu või vähemalt ühte liikmesriiki mõjutavas eriolukorras võivad Euroopa Parlament ja nõukogu anda komisjonile erakorralised volitused, sealhulgas volitused, mis võimaldavad komisjonil kasutusele võtta kõik vajalikud vahendid. Eriolukorra väljakuulutamiseks teeb Euroopa Parlament otsuse oma liikmete häälteenamusega ning nõukogu teeb otsuse kvalifitseeritud häälteenamusega Euroopa Parlamendi või komisjoni ettepaneku põhjal. ***Otsuses, millega kuulutatakse välja eriolukord ja antakse komisjonile erakorralised volitused, määratakse kindlaks volituste ulatus, üksikasjalik juhtimiskord ja ajavahemik, mille jooksul neid kohaldatakse.*** ***Euroopa Parlament või nõukogu võib lihthäälteenamusega otsuse igal ajal kehtetuks tunnistada.*** ***Nõukogu ja parlament võivad esimeses lõigus sätestatud korras otsuse igal ajal läbi vaadata või selle kehtivust pikendada.***

Muudatusettepanek 187

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 223 – lõige 1

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
1. Euroopa Parlament koostab ettepaneku eesmärgiga kehtestada vajalikud sätted oma liikmete otsesteks ja üldisteks valimisteks ühtse menetluse kohaselt kõikides liikmesriikides või kõikidele liikmesriikidele ühistel põhimõtetel.	1. Euroopa Parlament koostab ***määruse*** ettepaneku eesmärgiga kehtestada vajalikud sätted oma liikmete otsesteks ja üldisteks valimisteks ühtse menetluse kohaselt kõikides liikmesriikides või kõikidele liikmesriikidele ühistel põhimõtetel. ***Nõukogu võib selle ettepaneku kvalifitseeritud häälteenamusega seadusandliku erimenetluse kohaselt tagasi lükata.***
Nõukogu kehtestab vajalikud sätted seadusandliku erimenetluse kohaselt ***ühehäälse otsusega*** ning pärast nõusoleku saamist ***Euroopa Parlamendilt***, kes teeb otsuse ***oma liikmete enamusega. Asjaomased sätted jõustuvad pärast seda, kui liikmesriigid on need heaks kiitnud kooskõlas nende põhiseadusest tulenevate nõuetega.***	***Euroopa Parlament*** kehtestab vajalikud sätted ***oma liikmete häälteenamusega*** seadusandliku erimenetluse kohaselt ning pärast nõusoleku saamist ***nõukogult***, kes teeb otsuse ***tugevdatud kvalifitseeritud häälteenamusega***.

Muudatusettepanek 188

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 223 – lõige 2

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
2. Euroopa Parlament määrab omal algatusel seadusandliku erimenetluse kohaselt pärast komisjoni arvamuse küsimist ja nõukogu heakskiidul määruste abil kindlaks eeskirjad ja üldtingimused, mis reguleerivad tema liikmete kohustusi. ***Kõik eeskirjad ja tingimused, mis puudutavad parlamendi praeguste või endiste liikmete maksustamist, nõuavad nõukogu ühehäälset otsust.***	2. Euroopa Parlament määrab omal algatusel seadusandliku erimenetluse kohaselt pärast komisjoni arvamuse küsimist ja nõukogu heakskiidul määruste abil kindlaks eeskirjad ja üldtingimused, mis reguleerivad tema liikmete kohustusi.

Muudatusettepanek 189

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 225

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
Euroopa Parlament võib ***oma liikmete häälteenamusega taotleda, et komisjon esitaks asjakohased ettepanekud küsimuste kohta***, mille ***puhul ta peab aluslepingute rakendamisel vajalikuks liidu õigusakti vastuvõtmist***. ***Kui komisjon ettepanekut ei esita, teatab ta Parlamendile selle põhjustest***.	Euroopa Parlament võib ***kooskõlas artikliga 294 ja oma liikmete häälteenamusega võtta vastu ettepanekuid küsimustes***, mille ***suhtes kohaldatakse seadusandlikku tavamenetlust***. ***Enne seda teavitab ta oma kavatsustest Euroopa Komisjoni***.

Muudatusettepanek 190

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 226 – lõige 1

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
Ilma et see piiraks aluslepingutega teistele institutsioonidele või asutustele antud volitusi, ***võib*** Euroopa Parlament oma kohustusi täites liikmete ühe ***neljandiku*** nõudmisel ***asutada*** ajutise uurimiskomisjoni, et uurida väidetavaid rikkumisi või halduslikku omavoli liidu õiguse rakendamisel, välja arvatud juhud, kui väidetavaid fakte uurib kohus ja kui asi on alles kohtumenetluses.	Ilma et see piiraks aluslepingutega teistele institutsioonidele või asutustele antud volitusi, ***asutab*** Euroopa Parlament oma kohustusi täites liikmete ühe ***kolmandiku*** nõudmisel ajutise uurimiskomisjoni, et uurida väidetavaid rikkumisi või halduslikku omavoli liidu õiguse rakendamisel, välja arvatud juhud, kui väidetavaid fakte uurib kohus ja kui asi on alles kohtumenetluses. ***Uurimiskomisjon võib kutsuda tunnistaja osalema ärakuulamisel, kui see on tema ülesannete täitmiseks vajalik.***

Muudatusettepanek 191

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 226 – lõige 3

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
Uurimisõiguse kasutamist reguleeriva korra ***määrab*** Euroopa Parlament ***kindaks määruste abil omal algatusel seadusandliku erimenetluse kohaselt ning pärast nõukogult*** ja ***komisjonilt nõusoleku saamist***.	Uurimisõiguse kasutamist reguleeriva korra ***määravad kindlaks*** Euroopa Parlament ***ja nõukogu kvalifitseeritud häälteenamusega Euroopa Parlamendi ettepaneku põhjal*** ja ***pärast komisjoniga konsulteerimist***.

Muudatusettepanek 192

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 234 – lõige 1

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
Kui Euroopa Parlamendi päevakorda esitatakse umbusaldusavaldus ***komisjoni*** tegevuse kohta, ei pane Euroopa Parlament seda hääletusele varem kui kolme päeva möödumisel selle päevakorda esitamisest ning umbusaldusavaldus otsustatakse ainult avalikul hääletusel.	Kui Euroopa Parlamendi päevakorda esitatakse ***kollektiivne*** umbusaldusavaldus ***täidesaatva institutsiooni tegevuse kohta või individuaalne umbusaldusavaldus mõne täidesaatva institutsiooni liikme*** tegevuse kohta, ei pane Euroopa Parlament seda hääletusele varem kui kolme päeva möödumisel selle päevakorda esitamisest ning umbusaldusavaldus otsustatakse ainult avalikul hääletusel. *(Sõnade „komisjon“ ja „volinik“ muudatust kohaldatakse kogu teksti ulatuses. Muudatuse vastuvõtmise korral viiakse see sisse kogu tekstis.)*

Muudatusettepanek 193

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 234 – lõige 2

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
Kui ***umbusaldusavalduse poolt*** on ***antud häälte kahekolmandikuline enamus, mis esindab*** Euroopa Parlamendi liikmete ***enamust***, astuvad ***komisjoni*** liikmed täies koosseisus tagasi ning liidu välisasjade ja ***julgeolekupoliitika kõrge esindaja astub tagasi oma komisjonis täidetavatest ülesannetest***. Nad jäävad ametisse ja jätkavad asjaajamist seni, kuni nad asendatakse kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artikliga 17. Sellisel juhul lõpeb nende asemele nimetatud ***komisjoni*** liikmete ametiaeg kuupäeval, mil oleks lõppenud täies koosseisus tagasi astuma sunnitud ***komisjoni*** liikmete ametiaeg.	Kui ***kollektiivne umbusaldusavaldus*** on ***vastu võetud*** Euroopa Parlamendi liikmete ***häälteenamusega***, astuvad ***täidesaatva institutsiooni*** liikmed täies koosseisus tagasi ning liidu välisasjade ja ***julgeolekupoliitika sekretär ja liidu majanduse juhtimise sekretär lõpetavad täidesaatvas institutsioonis tööülesannete täitmise***. Nad jäävad ametisse ja jätkavad asjaajamist seni, kuni nad asendatakse kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artikliga 17. Sellisel juhul lõpeb nende asemele nimetatud ***täidesaatva institutsiooni*** liikmete ametiaeg kuupäeval, mil oleks lõppenud täies koosseisus tagasi astuma sunnitud ***täidesaatva institutsiooni*** liikmete ametiaeg.

Muudatusettepanek 194

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 245 – lõik 2

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
Oma ametiaja jooksul ei või komisjoni liikmed töötada ühelgi teisel tasustataval ega mittetasustataval ametikohal. Oma kohustusi täitma asudes kohustuvad nad pidulikult nii ametiaja jooksul kui ka pärast selle lõppemist austama sellest tulenevaid kohustusi ning eriti oma kohustust käituda ausalt ja diskreetselt teatud ametissenimetamiste suhtes või soodustuste vastuvõtmisel pärast oma ametiaja lõppemist. Nende kohustuste rikkumise korral võib Euroopa Kohus lihthäälteenamusega otsustava nõukogu avalduse või komisjoni avalduse põhjal otsustada, et asjassepuutuv liige tuleb vastavalt asjaoludele kas ametist tagandada vastavalt artikli 247 sätetele või jätta ilma õigusest saada pensioni või muid seda asendavaid soodustusi.	Oma ametiaja jooksul ei või komisjoni liikmed töötada ühelgi teisel tasustataval ega mittetasustataval ametikohal. Oma kohustusi täitma asudes kohustuvad nad pidulikult nii ametiaja jooksul kui ka pärast selle lõppemist austama sellest tulenevaid kohustusi ning eriti oma kohustust käituda ausalt ja diskreetselt teatud ametissenimetamiste suhtes või soodustuste vastuvõtmisel pärast oma ametiaja lõppemist. Nende kohustuste rikkumise korral võib Euroopa Kohus ***kas Euroopa Parlamendi avalduse,*** lihthäälteenamusega otsustava nõukogu avalduse või komisjoni avalduse põhjal otsustada, et asjassepuutuv liige tuleb vastavalt asjaoludele kas ametist tagandada vastavalt artikli 247 sätetele või jätta ilma õigusest saada pensioni või muid seda asendavaid soodustusi.

Muudatusettepanek 195

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 246 – lõik 3

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
Nõukogu võib ***komisjoni*** presidendi ettepaneku põhjal ***ühehäälselt*** otsustada, et asjaomast vaba ametikohta ei ole vaja täita, eelkõige juhul, kui asjaomase liikme järelejäänud ametiaeg on lühike.	Nõukogu võib ***täidesaatva institutsiooni*** presidendi ettepaneku põhjal ***kvalifitseeritud häälteenamusega*** otsustada, et asjaomast vaba ametikohta ei ole vaja täita, eelkõige juhul, kui asjaomase liikme järelejäänud ametiaeg on lühike. *(Sõnade „komisjoni president“ muudatust kohaldatakse kogu teksti ulatuses. Muudatuse vastuvõtmise korral viiakse see sisse kogu tekstis.)*

Muudatusettepanek 196

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 247

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
Kui komisjoni liige ei vasta enam tingimustele, mis on nõutavad tema ametiülesannete täitmiseks, või kui ta on süüdi tõsises üleastumises, võib Euroopa Kohus ta lihthäälteenamusega otsustava nõukogu avalduse või komisjoni avalduse põhjal ametist tagandada.	Kui komisjoni liige ei vasta enam tingimustele, mis on nõutavad tema ametiülesannete täitmiseks, või kui ta on süüdi tõsises üleastumises, võib Euroopa Kohus ta ***Euroopa Parlamendi avalduse,*** lihthäälteenamusega otsustava nõukogu avalduse või komisjoni avalduse põhjal ametist tagandada.

Muudatusettepanek 197

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 258 – lõik 1

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
Kui komisjon on arvamusel, et liikmesriik ei ole täitnud aluslepingutest tulenevat kohustust, esitab ta selle kohta oma põhjendatud arvamuse, olles andnud asjassepuutuvale riigile võimaluse esitada oma seisukoht.	Kui komisjon on arvamusel, et liikmesriik ei ole täitnud aluslepingutest tulenevat kohustust, esitab ta selle kohta oma põhjendatud arvamuse ***12 kuu jooksul***, olles andnud asjassepuutuvale riigile võimaluse esitada oma seisukoht.

Muudatusettepanek 198

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 258 – lõik 2

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
Kui asjassepuutuv riik ei järgi esitatud arvamust ***komisjoni seatud tähtaja*** jooksul, ***võib*** komisjon ***anda*** asja Euroopa Liidu Kohtusse.	Kui asjassepuutuv riik ei järgi esitatud arvamust ***12 kuu*** jooksul, ***annab*** komisjon asja Euroopa Liidu Kohtusse.

Muudatusettepanek 199

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 259 – lõik 1

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
Liikmesriik, ***kes*** on arvamusel, et ***teine*** liikmesriik ei ole täitnud aluslepingutest tulenevat kohustust***, võib anda asja Euroopa Liidu Kohtusse***.	***Euroopa Parlament või*** liikmesriik ***võib anda asja Euroopa Liidu Kohtusse***, ***kui ta*** on arvamusel, et ***mõni*** liikmesriik ei ole täitnud aluslepingutest tulenevat kohustust.

Muudatusettepanek 200

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 259 – lõik 2

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
Enne kui mõni liikmesriik esitab hagi ***teise*** liikmesriigi vastu seoses aluslepingutest tuleneva kohustuse väidetava rikkumisega, annab ta asja arutamiseks komisjonile.	Enne kui ***Euroopa Parlament või*** liikmesriik esitab hagi ***mõne*** liikmesriigi vastu seoses aluslepingutest tuleneva kohustuse väidetava rikkumisega, annab ta asja arutamiseks komisjonile.

Muudatusettepanek 201

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 259 – lõik 3

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
Kui mõlemale asjassepuutuvale riigile on antud võimalus esitada nii suuliselt kui ka kirjalikult oma seisukoht ning märkused vastaspoole väidete kohta, esitab komisjon oma põhjendatud arvamuse.	Kui mõlemale asjassepuutuvale riigile ***ja asjakohasel juhul Euroopa Parlamendile*** on antud võimalus esitada nii suuliselt kui ka kirjalikult oma seisukoht ning märkused vastaspoole väidete kohta, esitab komisjon oma põhjendatud arvamuse.

Muudatusettepanek 202

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 260 – lõige 2 – lõik 1

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
Kui komisjon on arvamusel, et asjassepuutuv liikmesriik ei ole võtnud vajalikke meetmeid kohtuotsuse täitmiseks, ***võib*** ta pärast ***seda***, ***kui on*** andnud sellele riigile võimaluse esitada oma märkused***, anda asja kohtusse***. Seejuures näitab ta ära põhisumma või karistusmakse suuruse, mida ta peab asjaoludele vastavaks ja mille asjassepuutuv liikmesriik peab tasuma.	Kui komisjon on arvamusel, et asjassepuutuv liikmesriik ei ole võtnud vajalikke meetmeid kohtuotsuse täitmiseks, ***annab*** ta ***hiljemalt 12 kuu jooksul*** pärast ***kohtuotsuse tegemist asja kohtusse***, ***olles*** andnud sellele riigile võimaluse esitada oma märkused. Seejuures näitab ta ära põhisumma või karistusmakse suuruse, mida ta peab asjaoludele vastavaks ja mille asjassepuutuv liikmesriik peab tasuma.

Muudatusettepanek 203

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 262

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
Ilma et see piiraks aluslepingute muude sätete kohaldamist, võib nõukogu seadusandliku erimenetluse kohaselt ja pärast ***konsulteerimist*** Euroopa ***Parlamendiga ühehäälselt*** vastu võtta sätted, millega antakse Euroopa Liidu Kohtule nõukogu poolt kindlaksmääratavas ulatuses pädevus vaidlustes nende aluslepingute alusel vastuvõetud õigusaktide kohaldamise üle, mis loovad Euroopa intellektuaalomandiõigusi. Nimetatud sätted jõustuvad pärast seda, kui liikmesriigid on need kooskõlas oma põhiseadusest tulenevate nõuetega heaks kiitnud.	Ilma et see piiraks aluslepingute muude sätete kohaldamist, võib nõukogu seadusandliku erimenetluse kohaselt ja pärast Euroopa ***Parlamendi nõusoleku saamist kvalifitseeritud häälteenamusega*** vastu võtta sätted, millega antakse Euroopa Liidu Kohtule nõukogu poolt kindlaksmääratavas ulatuses pädevus vaidlustes nende aluslepingute alusel vastuvõetud õigusaktide kohaldamise üle, mis loovad Euroopa intellektuaalomandiõigusi. Nimetatud sätted jõustuvad pärast seda, kui liikmesriigid on need kooskõlas oma põhiseadusest tulenevate nõuetega heaks kiitnud.

Muudatusettepanek 204

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 263 – lõik 2

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
Selleks on kohtu pädevuses lahendada liikmesriigi, Euroopa Parlamendi, nõukogu või komisjoni hagisid, mille aluseks on pädevuse puudumine, olulise menetlusnormi rikkumine, aluslepingute või selle rakendusnormi rikkumine või võimu kuritarvitamine.	Selleks on kohtu pädevuses lahendada liikmesriigi, Euroopa Parlamendi, nõukogu või komisjoni hagisid, mille aluseks on pädevuse puudumine, olulise menetlusnormi rikkumine, aluslepingute või selle rakendusnormi rikkumine***, eelkõige seoses subsidiaarsuse põhimõttega,*** või võimu kuritarvitamine.

Muudatusettepanek 205

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 263 – lõik 4

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
Iga füüsiline või juriidiline isik võib esimeses ja teises lõigus sätestatud tingimustel esitada hagi temale adresseeritud või teda otseselt ***ja isiklikult*** puudutava akti vastu ning halduse üldakti vastu, mis puudutab teda otseselt ja ei sisalda rakendusmeetmeid.	Iga füüsiline või juriidiline isik võib esimeses ja teises lõigus sätestatud tingimustel esitada hagi temale adresseeritud või teda otseselt puudutava akti vastu ning halduse üldakti vastu, mis puudutab teda otseselt ja ei sisalda rakendusmeetmeid.

Muudatusettepanek 206

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 275 – lõik 2

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
Kohus on aga pädev kontrollima Euroopa Liidu lepingu artikli 40 järgimist ning tegema otsuseid käesoleva lepingu artikli 263 neljandas lõigus sätestatud tingimuste kohaselt algatatud kohtuasjades, mis puudutavad füüsiliste või juriidiliste isikute suhtes nõukogu poolt Euroopa Liidu lepingu V jaotise 2. peatüki alusel vastuvõetud piiravaid meetmeid sätestavate otsuste seaduslikkust.	***välja jäetud***

Muudatusettepanek 207

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 285 – lõik 2

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
Kontrollikotta kuulub ***igast liikmesriigist üks kodanik***. Liidu üldistes huvides on kontrollikoja liikmed oma kohustuste täitmisel täiesti sõltumatud.	Kontrollikotta kuulub ***selline arv liikmeid, mis vastab kahele kolmandikule liikmesriikide arvust, sealhulgas selle president***. Liidu üldistes huvides on kontrollikoja liikmed oma kohustuste täitmisel täiesti sõltumatud.

Muudatusettepanek 208

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 285 – lõik 2 a (uus)

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
	Kontrollikoja liikmed valitakse liikmesriikide kodanike hulgast liikmesriikide rangelt võrdse rotatsiooni süsteemi alusel selliselt, et see kajastab liikmesriikide kogumi demograafilist ja geograafilist jaotust. Selle süsteemi kehtestab kooskõlas artikliga 244 Euroopa Ülemkogu kvalifitseeritud häälteenamusega.

Muudatusettepanek 209

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 286 – lõige 2 – lõik 1

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
Kontrollikoja liikmed nimetatakse ametisse kuueks aastaks. Nõukogu võtab pärast ***konsulteerimist*** Euroopa ***Parlamendiga*** vastu liikmete nimekirja, mis on koostatud kõigi liikmesriikide ettepanekute põhjal. Kontrollikoja liikmeid võib uueks ametiajaks tagasi nimetada.	Kontrollikoja liikmed nimetatakse ametisse kuueks aastaks. Nõukogu võtab pärast Euroopa ***Parlamendi nõusoleku saamist*** vastu liikmete nimekirja, mis on koostatud kõigi liikmesriikide ettepanekute põhjal. Kontrollikoja liikmeid võib uueks ametiajaks tagasi nimetada.

Muudatusettepanek 210

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 294 – lõige 2

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
2. Komisjon esitab Euroopa Parlamendile ja nõukogule ettepaneku.	2. Komisjon esitab Euroopa Parlamendile ja nõukogule ettepaneku. ***Kui kohaldatakse artiklit 225, esitab Euroopa Parlament nõukogule oma ettepaneku. Sellest teavitatakse komisjoni.***

Muudatusettepanek 211

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 294 – lõige 3

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
3. Euroopa Parlament võtab vastu oma esimese lugemise seisukoha ning edastab selle nõukogule.	3. Euroopa Parlament võtab vastu oma esimese lugemise seisukoha ning edastab selle nõukogule. ***Kui kohaldatakse artiklit 225, käsitatakse parlamendi ettepanekut parlamendi esimese lugemise seisukohana.***

Muudatusettepanek 212

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 294 – lõige 4

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
4. Kui nõukogu kiidab Euroopa Parlamendi seisukoha heaks, võetakse asjaomane õigusakt vastu Euroopa Parlamendi seisukohale vastavas sõnastuses.	4. Kui nõukogu kiidab Euroopa Parlamendi seisukoha heaks ***või ei ole ühe aasta jooksul otsust teinud***, võetakse asjaomane õigusakt vastu Euroopa Parlamendi seisukohale vastavas sõnastuses.

Muudatusettepanek 213

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 294 – lõige 7 – punkt b

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
b) lükkab ***oma liikmete*** enamusega nõukogu esimese lugemise seisukoha tagasi, loetakse kavandatav õigusakt vastu võtmata jäetuks;	b) lükkab ***antud häälte*** enamusega nõukogu esimese lugemise seisukoha tagasi, loetakse kavandatav õigusakt vastu võtmata jäetuks;

Muudatusettepanek 214

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 294 – lõige 15 – lõik 1

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
Kui aluslepingutes sätestatud juhtudel kasutatakse seadusandliku akti vastuvõtmiseks liikmesriikide rühma algatusel, ***Euroopa Keskpanga*** soovitusel või Euroopa Kohtu taotlusel seadusandlikku tavamenetlust, siis lõiget 2, lõike 6 teist lauset ja lõiget 9 ei kohaldata.	Kui aluslepingutes sätestatud juhtudel kasutatakse seadusandliku akti vastuvõtmiseks liikmesriikide rühma algatusel, ***Euroopa kodanikualgatuse alusel, Euroopa Keskpanga*** soovitusel või Euroopa Kohtu taotlusel seadusandlikku tavamenetlust, siis lõiget 2, lõike 6 teist lauset ja lõiget 9 ei kohaldata.

Muudatusettepanek 215

Euroopa Liidu toimimise leping

Kuues osa – I jaotis – peatükk 2 a – pealkiri

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
	PEATÜKK 2a ***SUBSIDIAARSUSE JA PROPORTSIONAALSUSE PÕHIMÕTTE KOHALDAMINE***
(Protokoll nr 2 (subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtte kohaldamise kohta) lisatakse ELi toimimise lepingu kuuenda osa I jaotise peatükki 2a (uus). See uus peatükk sisaldab artikleid 299a–299j (uus).)	

Muudatusettepanek 216

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 299 a (uus)

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
	Artikkel 299a
	Iga institutsioon tagab Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtte järjekindla järgimise.

(Muudatusettepanek kordab protokolli nr 2 (subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtte kohaldamise kohta) artikli 1 sõnastust.)

Muudatusettepanek 217

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 299 b (uus)

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
	Artikkel 299b
	Komisjon korraldab enne seadusandliku akti kohta ettepanekute tegemist laialdased konsultatsioonid. Nende konsultatsioonide korraldamisel võetakse vajaduse korral arvesse kavandatava meetme piirkondlikku ja kohalikku mõõdet. Eriti kiireloomulistel juhtudel jätab komisjon sellised konsultatsioonid korraldamata. Komisjon põhjendab seda otsust oma ettepanekus.

(Muudatusettepanek kordab protokolli nr 2 (subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtte kohaldamise kohta) artikli 2 sõnastust.)

Muudatusettepanek 218

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 299 c (uus)

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
	Artikkel 299c
	Käesolevas protokollis peetakse „seadusandlike aktide eelnõude“ all silmas komisjoni ettepanekuid, liikmesriikide rühma algatusi, Euroopa Parlamendi algatusi, Euroopa Kohtu taotlusi, Euroopa Keskpanga soovitusi või Euroopa Investeerimispanga taotlusi seadusandlike aktide vastuvõtmiseks.

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
(Muudatusettepanek kordab protokolli nr 2 (subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtte kohaldamise kohta) artikli 3 sõnastust.)	

Muudatusettepanek 219

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 299 d (uus)

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
	Artikkel 299d
	Komisjon edastab kõik oma seadusandlike aktide eelnõud ja oma muudetud eelnõud samaaegselt riikide parlamentidele, seadusandlike volitustega piirkondlikele parlamentidele ja liidu seadusandjale.
	Euroopa Parlament edastab oma seadusandlike aktide eelnõud ja oma muudetud eelnõud riikide parlamentidele ja seadusandlike volitustega piirkondlikele parlamentidele.
	Nõukogu edastab liikmesriikide rühma, Euroopa Kohtu, Euroopa Keskpanga ja Euroopa Investeerimispanga koostatud seadusandlike aktide eelnõud ja muudetud eelnõud riikide parlamentidele ja seadusandlike volitustega piirkondlikele parlamentidele.
	Euroopa Parlamendi õigusloomega seotud resolutsioonid ja nõukogu seisukohad edastatakse pärast nende vastuvõtmist riikide parlamentidele ja seadusandlike volitustega piirkondlikele parlamentidele.
(Muudatusettepanek põhineb protokolli nr 2 (subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtte kohaldamise kohta) artikli 4 sõnastusel ja täiendab seda.)	

Muudatusettepanek 220

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 299 e (uus)

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
	Artikkel 299e
	Seadusandlike aktide eelnõusid põhjendatakse subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtte seisukohast.
	Iga seadusandliku akti eelnõu peaks sisaldama üksikasjaliku selgituse, mis võimaldab hinnata subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtte järgimist. Seletus peaks sisaldama hinnangut ettepaneku finantsmõju ning direktiivi puhul selle tagajärgede kohta liikmesriikide kehtestatavatele sätetele, vajaduse korral ka piirkondlikele õigusaktidele.
	Järeldusi, miks liidu eesmärk on paremini saavutatav liidu tasandil, põhjendatakse kvalitatiivsete ja võimaluse korral kvantitatiivsete näitajatega. Seadusandlike aktide eelnõudes võetakse arvesse vajadust, et mis tahes finants- või halduskohustus, mis langeb liidule, riikide valitsustele, piirkondlikele või kohalikele asutustele, majandustegevuses osalejatele ja kodanikele, oleks minimaalne ja proportsionaalne taotletava eesmärgiga.

(Muudatusettepanek kordab protokolli nr 2 (subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtte kohaldamise kohta) artikli 5 sõnastust.)

Muudatusettepanek 221

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 299 f (uus)

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
	Artikkel 299f
	Iga riigi parlament või selle koda võib 12 nädala jooksul alates seadusandliku akti eelnõu edastamise kuupäevast saata Euroopa Parlamendi ja komisjoni presidendile ning nõukogu eesistujale liidu ametlikes keeltes koostatud põhjendatud arvamuse selle kohta, miks asjaomane eelnõu ei vasta tema arvates subsidiaarsuse põhimõttele. Iga riigi parlament või iga riigi parlamendi koda peab oma põhjendatud arvamusele lisama seadusandlike volitustega piirkondlike parlamentide arvamused, kui küsimus võib mõjutada piirkondlikku ainupädevust. Komisjon peaks vastama 12 nädala jooksul.

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
	Juhul kui seadusandliku akti eelnõu on koostanud liikmesriikide rühm, edastab nõukogu eesistuja arvamuse asjaomaste liikmesriikide valitsustele.
	Juhul kui seadusandliku akti eelnõu on koostanud Euroopa Kohus, Euroopa Keskpank või Euroopa Investeerimispank, edastab nõukogu eesistuja arvamuse asjaomasele institutsioonile või organile.
	Komisjon peaks subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtteid käsitlevates aastaaruannetes võtma arvesse liikmesriikide parlamentidelt ja seadusandlike volitustega piirkondlikelt parlamentidelt saadud põhjendatud arvamusi. Samuti peaks komisjon tegema nõukogule ja parlamendile kättesaadavaks teabe vastuväidete kohta seadusandliku menetluse käigus, kui liikmesriikide parlamendid esitavad seadusandliku akti eelnõu kohta märkimisväärse arvu põhjendatud arvamusi.
(Muudatusettepanek põhineb protokolli nr 2 (subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtte kohaldamise kohta) artiklil 6 ning muudab ja täiendab seda.)	

Muudatusettepanek 222

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 299 g (uus)

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
	Artikkel 299g
	Iga riigi parlament või iga riigi parlamendi koda võib taotleda, et Euroopa Parlament või komisjon esitaks asjakohased ettepanekud küsimustes, mille puhul on nende arvates liidu aluslepingute rakendamiseks vajalik liidu õigusakt.
	Kui institutsioon saab esimese lõigu kohase taotluse, kuid ei esita ettepanekut kuue kuu jooksul, teavitab ta asjaomast riigi parlamenti, regioonide komiteed ja vajaduse korral Euroopa Parlamenti selle põhjustest.
(Selle muudatusettepanekuga lisatakse protokolli nr 2 uus artikkel.)	

Muudatusettepanek 223

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 299 h (uus)

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
	Artikkel 299h
	1. Euroopa Parlament, nõukogu ja komisjon ning vajadusel liikmesriikide rühm, Euroopa Kohus, Euroopa Keskpank või Euroopa Investeerimispank, juhul kui nad on seadusandliku akti eelnõu koostajad, võtavad arvesse riikide parlamentide või riigi parlamendi koja põhjendatud arvamusi.
	Igal liikmesriigi parlamendil on kaks häält, mis jagatakse vastavalt riigi parlamendi ülesehitusele. Kahekojalise parlamendi puhul on kummalgi kojal üks hääl.
	2. Kui põhjendatud arvamused seadusandliku akti eelnõu subsidiaarsuse põhimõttele mittevastavuse kohta esindavad kooskõlas lõike 1 teise lõiguga vähemalt kolmandikku kõikide riikide parlamentide häälte üldarvust, tuleb eelnõu uuesti läbi vaadata. Alampiir on vähemalt neljandik riikide parlamentide häälte üldarvust, kui seadusandliku akti eelnõu on esitatud Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 76 alusel vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala kohta.
	Pärast nimetatud läbivaatamist võib komisjon või vajadusel liikmesriikide rühm, Euroopa Parlament, Euroopa Kohus, Euroopa Keskpank või Euroopa Investeerimispank, juhul kui nad on seadusandliku akti eelnõu koostajad, otsustada eelnõu samaks jätta, seda muuta või see tagasi võtta. Nimetatud otsust tuleb põhjendada.
	3. Lisaks sellele tuleb seadusandliku tavamenetluse raames, kui põhjendatud arvamused seadusandliku akti ettepaneku subsidiaarsuse põhimõttele mittevastavuse kohta esindavad kooskõlas lõike 1 teise lõiguga vähemalt riikide parlamentide häälte lihtenamust, ettepanek uuesti läbi vaadata. Pärast nimetatud läbivaatamist võib komisjon otsustada ettepaneku samaks jätta, seda muuta või see tagasi võtta.
	Kui komisjon otsustab ettepaneku samaks jätta, peab ta põhjendatud arvamuses esitama põhjused, miks tema arvates ettepanek vastab subsidiaarsuse põhimõttele. Nii asjaomane põhjendatud arvamus kui ka riikide parlamentide põhjendatud arvamused tuleb edastada liidu seadusandjale menetluse raames kaalumiseks:

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
	a) enne esimese lugemise lõpetamist kaalub seadusandja (Euroopa Parlament ja nõukogu), kas seadusandlik ettepanek on kooskõlas subsidiaarsuse põhimõttega, võttes eelkõige arvesse nii riikide parlamentide väljendatud põhjendusi, mida enamik neist jagab, kui ka komisjoni põhjendatud arvamust; ***b) kui seadusandja jõuab nõukogu liikmete 55 %-lise häälteenamusega või Euroopa Parlamendis antud häälte enamusega arvamusele, et ettepanek ei ole kooskõlas subsidiaarsuse põhimõttega, seadusandliku ettepaneku menetlemist ei jätkata.***

(Muudatusettepanek kordab protokolli nr 2 (subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtte kohaldamise kohta) artikli 7 sõnastust.)

Muudatusettepanek 224

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 299 i (uus)

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
	Artikkel 299i ***Euroopa Liidu Kohus on pädev menetlema hagisid, mis liikmesriigid esitavad seadusandlikus aktis esineva subsidiaarsuse põhimõtte rikkumise asjus vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklile 263 või millest liikmesriigid teatavad oma õiguskorra kohaselt riigi parlamendi või selle koja nimel.*** ***Nimetatud artiklis ettenähtud korra kohaselt võib ka regioonide komitee esitada selliseid hagisid seadusandlike aktide kohta, mille vastuvõtmiseks tuleb vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingule konsulteerida regioonide komiteega.***

(Muudatusettepanek kordab protokolli nr 2 (subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtte kohaldamise kohta) artikli 8 sõnastust.)

Muudatusettepanek 225

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 299 j (uus)

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
	Artikkel 299j
	Komisjon esitab igal aastal Euroopa Ülemkogule, Euroopa Parlamendile, nõukogule, riikide parlamentidele ja seadusandlike volitustega piirkondlikele parlamentidele aruande Euroopa Liidu lepingu artikli 5 kohaldamise kohta. See iga-aastane aruanne edastatakse ka majandus- ja sotsiaalkomiteele ning regioonide komiteele.

(Muudatusettepanek põhineb protokolli nr 2 (subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtte kohaldamise kohta) artikli 9 sõnastusel ja täiendab seda.)

Muudatusettepanek 226

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 311 – lõige 4

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
4. Nõukogu ***sätestab*** seadusandliku erimenetluse kohaselt ***määruste abil*** liidu omavahendite süsteemi rakendusmeetmed selles ulatuses, mis on ette nähtud kolmanda lõigu alusel vastu võetud otsuses. ***Nõukogu teeb otsuse pärast Euroopa Parlamendilt nõusoleku saamist.***	4. ***Euroopa Parlament ja*** nõukogu***, kes teeb otsuse tugevdatud kvalifitseeritud häälteenamusega, sätestavad*** seadusandliku erimenetluse kohaselt ***ühiselt*** liidu omavahendite süsteemi rakendusmeetmed selles ulatuses, mis on ette nähtud kolmanda lõigu alusel vastu võetud otsuses.

Muudatusettepanek 227

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 312 – lõige 1 – lõik 2

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
Mitmeaastane finantsraamistik kehtestatakse ***vähemalt viieaastaseks*** perioodiks.	Mitmeaastane finantsraamistik kehtestatakse ***seitsmeaastaseks*** perioodiks.

Muudatusettepanek 228

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 312 – lõige 2 – lõik 1

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
Nõukogu ***võtab*** seadusandliku ***erimenetluse*** kohaselt vastu määruse, millega määratakse kindlaks mitmeaastane finantsraamistik. ***Nõukogu teeb ühehäälse otsuse pärast Euroopa Parlamendilt selle liikmete enamusega antud nõusoleku saamist.***	***Euroopa Parlament ja*** nõukogu ***võtavad*** seadusandliku ***tavamenetluse*** kohaselt vastu määruse, millega määratakse kindlaks mitmeaastane finantsraamistik.

Muudatusettepanek 229

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 312 – lõige 2 – lõik 2

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
Euroopa Ülemkogu võib ühehäälselt vastu võtta otsuse, millega lubatakse nõukogul esimeses lõigus osutatud määruse vastuvõtmisel teha otsus kvalifitseeritud häälteenamusega.	***välja jäetud***

Muudatusettepanek 230

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 319 – lõik 1

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
1. Nõukogu soovituse põhjal annab Euroopa Parlament heakskiidu komisjoni tegevusele eelarve täitmisel. Selleks vaatavad nõukogu ja Euroopa Parlament kordamööda läbi artiklis 318 märgitud eelarve täitmise aruande, bilansi ja hindamisaruande, kontrollikoja aastaaruande koos auditeeritud institutsioonide vastustega kontrollikoja märkustele, artikli 287 lõike 1 teises lõigus osutatud kinnitava avalduse ja kõik kontrollikoja esitatud asjassepuutuvad eriaruanded.	1. Nõukogu soovituse põhjal annab Euroopa Parlament heakskiidu komisjoni tegevusele eelarve täitmisel. ***Samuti annab ta heakskiidu teiste institutsioonide, organite ja asutuste tegevusele nende eelarvejagude või asjakohasel juhul eelarvete täitmisel kooskõlas tingimustega, mis sätestatakse vastavalt artiklile 322.*** Selleks vaatavad nõukogu ja Euroopa Parlament kordamööda läbi artiklis 318 märgitud eelarve täitmise aruande, bilansi ja hindamisaruande, kontrollikoja aastaaruande koos auditeeritud institutsioonide vastustega kontrollikoja märkustele, artikli 287 lõike 1 teises lõigus osutatud kinnitava avalduse ja kõik kontrollikoja esitatud asjassepuutuvad eriaruanded.

Muudatusettepanek 231

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 329 – lõige 2 – lõik 2

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
Loa tõhustatud koostöö alustamiseks annab nõukogu ***ühehäälselt***.	Loa tõhustatud koostöö alustamiseks annab nõukogu ***otsusega, mis tehakse kvalifitseeritud häälteenamusega, välja arvatud otsuste puhul, mis puudutavad Euroopa Liidu lepingu artikli 42 lõike 4a teises lõigus osutatud täitevvolitustega missioone või operatsioone***.

Muudatusettepanek 232

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 330 – lõik 2

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
Ühehäälsuseks otsuseks on vaja ainult osalevate liikmesriikide esindajate hääli.	***välja jäetud***

Muudatusettepanek 233

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 330 – lõik 3

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
Kvalifitseeritud häälteenamust määratletakse vastavalt artikli 238 lõikele 3.	***välja jäetud***

Muudatusettepanek 234

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 333

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
Artikkel 333 ***1. Kui aluslepingute säte, mida võidakse kohaldada tõhustatud koostöö raames, näeb ette, et nõukogu teeb ühehäälse otsuse, võib nõukogu artiklis 330 sätestatud korra kohaselt võtta ühehäälselt vastu otsuse, mis näeb ette kvalifitseeritud häälteenamuse kasutamise.***	***välja jäetud***

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
2. Kui aluslepingute säte, mida võidakse kohaldada tõhustatud koostöö raames, näeb ette, et nõukogu võtab õigusakte vastu seadusandliku erimenetluse kohaselt, võib nõukogu artiklis 330 sätestatud korra kohaselt võtta ühehäälselt vastu otsuse, mis näeb ette seadusandliku tavamenetluse kasutamise. Nõukogu teeb otsuse pärast konsulteerimist Euroopa Parlamendiga. ***3. Lõikeid 1 ja 2 ei kohaldata sõjalise või kaitsepoliitilise tähendusega otsuste suhtes.***	

Muudatusettepanek 235

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 342

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
Eeskirjad liidu institutsioonide keelte kohta määrab määruste abil ühehäälselt kindlaks nõukogu, ilma et see piiraks Euroopa Liidu Kohtu põhikirjas sisalduvate sätete kohaldamist.	***Reeglid*** liidu institutsioonide keelte kohta määrab määruste abil ühehäälselt kindlaks nõukogu ***pärast Euroopa Parlamendilt heakskiidu saamist***, ilma et see piiraks Euroopa Liidu Kohtu põhikirjas sisalduvate sätete kohaldamist.

Muudatusettepanek 236

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 346 – lõige 1 – punkt b

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
b) iga liikmesriik ***võib võtta selliseid meetmeid***, mida ta peab vajalikuks oma oluliste julgeolekuhuvide kaitseks ja mis on seotud relvade, laskemoona või sõjavarustuse tootmise või kaubandusega; need meetmed ei või avaldada ebasoovitavat mõju selliste toodete konkurentsitingimustele siseturus, mis ei ole mõeldud spetsiaalselt sõjaliseks otstarbeks.	b) iga liikmesriik ***teavitab komisjoni meetmetest***, mida ta peab vajalikuks oma oluliste julgeolekuhuvide kaitseks ja mis on seotud relvade, laskemoona või sõjavarustuse tootmise või kaubandusega; need meetmed ei või avaldada ebasoovitavat mõju selliste toodete konkurentsitingimustele siseturus, mis ei ole mõeldud spetsiaalselt sõjaliseks otstarbeks.

Muudatusettepanek 237

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 346 – lõige 2

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
2. Nõukogu ***võib*** komisjoni ettepaneku põhjal ***ühehäälselt*** muuta nimekirja, mille ***ta*** koostas 15. aprillil 1958 niisugustest toodetest, mille suhtes kohaldatakse lõike 1 punkti b sätteid.	2. ***Euroopa Parlament ja*** nõukogu ***võivad*** komisjoni ettepaneku põhjal ***seadusandliku tavamenetluse kohaselt*** muuta nimekirja, mille ***nõukogu*** koostas 15. aprillil 1958 niisugustest toodetest, mille suhtes kohaldatakse lõike 1 punkti b sätteid.

Muudatusettepanek 238

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 352 – lõige 1

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
1. Kui aluslepingutes määratletud poliitika raames osutub aluslepingute mõne eesmärgi saavutamiseks vajalikuks liidu meede ning aluslepingutes ei ole sätestatud selleks vajalikke volitusi, võtab nõukogu komisjoni ettepaneku põhjal ja pärast Euroopa Parlamendilt nõusoleku saamist ***ühehäälselt*** vastu kohased sätted. Kui nõukogu võtab asjaomased sätted vastu seadusandliku erimenetluse kohaselt, teeb nõukogu samuti otsuse ***ühehäälselt*** komisjoni ettepaneku põhjal ja pärast Euroopa Parlamendi nõusoleku saamist.	1. Kui aluslepingutes määratletud poliitika raames osutub aluslepingute mõne eesmärgi saavutamiseks vajalikuks liidu meede ning aluslepingutes ei ole sätestatud selleks vajalikke volitusi, võtab nõukogu komisjoni ettepaneku põhjal ja pärast Euroopa Parlamendilt nõusoleku saamist ***kvalifitseeritud häälteenamusega*** vastu kohased sätted. Kui nõukogu võtab asjaomased sätted vastu seadusandliku erimenetluse kohaselt, teeb nõukogu samuti otsuse ***kvalifitseeritud häälteenamusega*** komisjoni ettepaneku põhjal ja pärast Euroopa Parlamendi nõusoleku saamist.

Muudatusettepanek 239

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 352 – lõige 4

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
4. Käesolevat artiklit ei saa kasutada ühise välis- ja julgeolekupoliitikaga seotud eesmärkide saavutamise alusena ning mis tahes asjaomase artikli kohaselt vastu võetud õigusaktis tuleb pidada kinni Euroopa Liidu lepingu artikli 40 teises lõigus sätestatud piiridest.	***välja jäetud***

Muudatusettepanek 240

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 354 – lõik 1

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
Liidu liikmelisusest tulenevate teatud õiguste peatamist käsitleva Euroopa Liidu lepingu artikli 7 kohaldamisel ei osale asjaomast liikmesriiki esindav Euroopa Ülemkogu või nõukogu liige hääletamisel ning asjaomast liikmesriiki ei arvestata asjaomase artikli lõigetes 1 ja 2 osutatud ühe kolmandiku ***või nelja viiendiku liikmesriikide*** hulka. Isiklikult kohal viibivate või esindatud liikmete hääletamisest hoidumine ei takista asjaomase artikli lõikes 2 osutatud otsuste vastuvõtmist.	Liidu liikmelisusest tulenevate teatud õiguste peatamist käsitleva Euroopa Liidu lepingu artikli 7 kohaldamisel ei osale asjaomast liikmesriiki esindav Euroopa Ülemkogu või nõukogu liige hääletamisel ning asjaomast liikmesriiki ei arvestata asjaomase artikli lõigetes 1 ja 2 osutatud ühe kolmandiku ***liikmesriikide või kvalifitseeritud häälteenamuse*** hulka. Isiklikult kohal viibivate või esindatud liikmete hääletamisest hoidumine ei takista asjaomase artikli lõikes 2 osutatud otsuste vastuvõtmist.

Muudatusettepanek 241

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 354 – lõik 2

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
Euroopa Liidu lepingu artikli 7 lõigetes ***3 ja*** 4 osutatud otsuste vastuvõtmisel määratletakse kvalifitseeritud häälteenamust vastavalt ***käesoleva*** lepingu artikli ***238 lõike 3 punktile b***.	Euroopa Liidu lepingu artikli 7 lõigetes ***1***–4 osutatud otsuste vastuvõtmisel määratletakse kvalifitseeritud häälteenamust vastavalt ***Euroopa Liidu*** lepingu artikli ***16 lõikele 4a***.

Muudatusettepanek 242

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 355 – lõige 2 – lõik 2

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
Aluslepinguid ei kohaldata nende Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigiga erisuhetes olevate ülemeremaade ja -territooriumide suhtes, mis puuduvad eespool mainitud loetelust.	***välja jäetud***

Muudatusettepanek 243

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 355 – lõige 5 – punkt b

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
b) ei kohaldata aluslepinguid Ühendkuningriigi suveräänsete baasipiirkondade Akrotiri ja Dhekelia suhtes Küprosel, välja arvatud sel määral, kui see on vajalik, et tagada kord, mis on esitatud Tšehhi Vabariigi, Eesti Vabariigi, Küprose Vabariigi, Läti Vabariigi, Leedu Vabariigi, Ungari Vabariigi, Malta Vabariigi, Poola Vabariigi, Sloveenia Vabariigi ja Slovaki Vabariigi Euroopa Liiduga ühinemise tingimusi käsitlevale aktile lisatud protokollis Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi suveräänsete baasipiirkondade kohta Küprosel ning kooskõlas nimetatud protokolli tingimustega;	***välja jäetud***

Muudatusettepanek 244

Euroopa Liidu toimimise leping

Artikkel 355 – lõige 5 – punkt c

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
c) kohaldatakse aluslepinguid Kanalisaarte ja Mani saare suhtes üksnes sel määral, kui see on vajalik, et tagada neid saari käsitlev kord, mis on esitatud 22. jaanuaril 1972 allakirjutatud lepingus uute liikmesriikide astumise kohta Euroopa Majandusühendusse ja Euroopa Aatomienergiaühendusse.	***välja jäetud***

Muudatusettepanek 245

Euroopa Liidu põhiõiguste harta

Artikkel 3

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
Artikkel 3 Õigus isikupuutumatusele	Artikkel 3 Õigus isikupuutumatusele ***ja kehalisele sõltumatusele***
1. Igaühel on õigus kehalisele ja vaimsele puutumatusele.	1. Igaühel on õigus kehalisele ja vaimsele puutumatusele.

Kehtiv tekst	*Muudatusettepanek*
2. Meditsiini ja bioloogia valdkonnas tuleb eelkõige austada järgmisi nõudeid ja keelde:	2. Meditsiini ja bioloogia valdkonnas tuleb eelkõige austada järgmisi nõudeid ja keelde:
a) asjaomase isiku vaba ja teadliku nõusoleku, mis on antud seaduses ettenähtud korra kohaselt, nõue,	a) asjaomase isiku vaba ja teadliku nõusoleku, mis on antud seaduses ettenähtud korra kohaselt, nõue,
b) b) eugeeniliste, eelkõige isikute valikuga seotud toimingute keeld,	b) b) eugeeniliste, eelkõige isikute valikuga seotud toimingute keeld,
c) inimkehast või selle osast kui sellisest rahalise tulu saamise keeld.	c) inimkehast või selle osast kui sellisest rahalise tulu saamise keeld.
d) inimeste reproduktiivse kloonimise keeld.	d) inimeste reproduktiivse kloonimise keeld.
	2a. Igaühel on õigus kehalisele sõltumatusele, vabale, teadlikule, täielikule ja üldisele juurdepääsule seksuaal- ja reproduktiivtervisele ning seonduvatele õigustele ja kõigile sellega seotud tervishoiuteenustele, sealhulgas ohutule ja seaduslikule abordile, ilma diskrimineerimiseta.